Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера-дехь ★ ЕРА, 31 ОКТЯБРЬ. 1985 ШУ. ★ № 131 (7166). ★ Мах 3 кеп.

КХОАЧАШЪЯЬЙ ИТТ БЕТТА ПЛАН!

Республика индустре рапорт

Нохч - ГIалгIайчен промышленноста болхлоша КПСС XXVI съезден КПСС ЦК апрельски октябрьски (1985 ш.) Пленумийн решенеш кхоачаш а еш, парте XXVII съезда сийленца накъаяхаран толамца пятилетка чакхъяккхаран шерра социалистически яхь а йоаржаль, ханал хьалха, 28 октябре кхоачашъяьй продукци маьхала яккхарен дукхагIа йола изделеш арахецарен итт бетта план. Бутт чакхбалалехьа планал совгIа маьхала йоаккхаргья 15 миллион сома маьхал тIех йола тайп - тайпара продукци.

Сийлахь-боккхача Октябра цIей итт бетта план ханал хьалха кхоачашъярца дезду «Оргтехника» производственни объединене, «Союзавтоматстром» ВНПО, «Автоспецоборудоване» яхача опытно - экспериментальни заводий, кондитерски фабрика, дулхакомбината, хьуна, кхачан, моттигерча промышленноста предприятей болхлоша, инженерно-технически болхлоша, гIулакхерча наха.

ХIаьта керттерча хьокхамий ерригача цхьайтталагIча пятилетка заданех хIанзле лоархIаяьй «Грознефть», «Промавтоматика» объединеней, «Электроинструмент» завода коллективаш.

Шу чакхдалалехьа цу предприятей коллективаша пхе шера планал совгIа халкъа боахама дIалургья бIаьш эзараш сомий маьха бийдали, тайп - тайпара изделеши.

Мехкдаьтта промыслашка, заводашка, фабрикашка балха юкъекхувл Iилман-технически прогресса карагIдаьйнараш, балхаш ду производствон къахьегами эргабаьккха тоабара, хадданза дисциплина чIоагIъяран бехктокхам айбаран тIадерзадаь.

1985 шу дIадоладелча гIоне республика промышленни предприятешка юкъейоалаяьй кердача техника 309 мероприяти, керда 100 тайпара йола продукци арахеца йоланяьй. Къахьегама овсарле лакхъяра задани тIехкхоачашъяьй. Материальни, доагора - энергетически ресурсаш кхояра режим чIоагIъяьй.

Нохч - ГIалгIайчен индустре болхлоша карагIдаьнна толамаш чIоагI а деш шоай деррига низаш оарцагIдаьхад шерра социалистически яхь а йоаржаяь 1985 шерен ерригача пятилеткан планаш ханал хьалха кхоачашъяран КПСС XXVII съезда сийленца накъабахаран.

ЛЕРРАГIА ХЬАДОАГIАШ А КЕРДАДАР ЛОХАШ А

Селхан кепатеха араяьккхай Центральни Комитета октябрьски (1985 шера) Пленумо могаяь Советски Союза Коммунистически парте Программа кердача редакце проект. ДIайолаеннай КПСС XXVII съезда кийчо, еш йола кердеи чIоагIа бехктокхамеи этап — экономикаи политикаи лоархIамегIарча дешаех лаьца парти халкъаца юкъарчал доацщаши шеррен дагайоала этап.

Миллионаш болча советски наха — коммунисташеи парте боацарашеи — проект ерригача парте, дерригача халкъо ювцача юкъе дакъа лацаро партега йиш хулийтаргья коммунизмага бода ший никъ дикагIа биста, вай общества ерригача классайн доакъойн лоIам, хьашташ, эшараш дIалархIа. КПСС, ленински традицеш кхоачаш а еш, хIанзарча бехктокхамеча, советски общества историе чухь эргало хулача хана хьехам эшаш халкъага кхайк, коллективни опытах когIортолга а еш, мохк социально-экономически дегIабоагIилга сихдар духьа.

Партийни Программа—КПСС керттерча теоретически политически документа—кердача редакце проект марксистско-ленински идеяй Iалаьмате йIаьхий арсенал, коммунистий, советски наьха дерригача ноахалий исторически опыт Iилманга гIолла вIашкайоалаярах хьахиннар. Дувцийта арадаьккха документ партийни организацеша, къахьегама коллективаша, общественноста шеррача доакъоша баьча боккхача балхах хьахиннар да. Из — вай парти, вай социалистически строй хьаьнна овла бокъонца демократически хилар бакъдеш дола тешал.

Проекта белгалагIа йола оагIув — парте ший балха тIа когIортолга еш йолча лардерча теоретически политически установкай преемственность. Цу тайпара преемственность — из да парте теорен политикен принципиальни леррагIен хиларах, марксизмана-ленинизмана из тешаме хиларах дола дош. Цунца цхьана леррагIа хиларон преемственностон лерхI парте теори, стратеги, тактика творчески дегIаккхувла, цун гIулакхий керттерча лостамашка новаторски кердадараш лаха, кхоалагIа Программа тIайийцачул тIехьагIа дIадахача ткъаь пхиъ шера хинна хувцамаш лархIа.

КПСС Программа кердача редакце проект марксизма-ленинизма чIоагIача ларда тIа, мехка чурчеи дунен халкъашта юкъерчеи хьала е йоагIача тайпара яьча анализа тIа латт. Цу тIа я парте, Советски паччахьалкхен, дерригача халкъа балха стратегически лостамий хьадда, шерра характеристика.

КПСС-о бухсоццаш лерхIар — коммунизм хьалъяр. Цо хьахьокх адамлен дикагIдолча хьаькъалаша бIаьшеренгара бIаьшеренга уйла яь эггара сийрдагIа йола идеалаши къахьегама наха дагадоахкараши. Проекта тIа белгалъяьй коммунистически формаце эггара лакхагIча пагIа контураш.

Коммунизм — из я производства средсташта дерригача халкъа цхьа доал долаш, нах массе оагIорахьара дегIаахарца цхьана хадданза дегIаухача Iилмаи техникаи ларда тIа производственни рузкъа дукхдувла деррига хьасташ диззача тоатолагIа Iодолалургдолаш, «ХIвранегара — хьинарга хьежжа, хIаранена — эшарга хьежжа» яха сийлахь-йоккха принцип кхоачаш кургйолаш йолча общества берригача члений йизза социальни нийсхо йола, классаш йоаца общественни строй. Коммунизм — из я общественни самоуправлени чIоагIлургйола, общества долча гIулакха хьегаш дола къа массанена а вахара эггара чIоагIагIа эшаш дола, данза даргдоацар хиларах тарра кхетадаь хIама а хинна дIаоттаргдолаш, хIаране хьинар халкъа дукхагIа пайда бара тIадохийтаргдолаш йола паргIатачеи сакхетамечеи къахьегамхой чIоаргIа вIаштIехьъяьнна общество.

Ший политика, экономически социальни стратеги, организаторски идеологически балха декхараш парте даим коммунистически перспективаца нийсду.

Коммунистически формаце шин фазана юкъе йоккха юкъ яллац е ялла йиш а яц аьйна хет КПСС-а. Общество дегIаахара объективни законаша социализм коммунизмага ялга хиланза даргдоаца хIама хулийт. Укхаза нийсдалийта мегаргдолаш дац кхоачашде деза ха хьатIаэтта декхараш кхоачашдара хьалхапелхилга а иштта мело елга а.

ХIанзарча редакцех йола КПСС кхоалагIа Программа, белгалдоаккх проекта тIа, — из я социализм плана боарамагIеи массе оагIорахьарен эргайоахаш тоаяь, советски общество мохк социально-экономически дегIабоалабелга сихдара ларда тIа дIахо коммунизмага дIахьалхашкахьа кхувла программа. Из я машари социальни прогресси бахьан долаш къовсам лоаттабу программа.

Парте хIанзарча наькъа маIано чулоац мохк социально-экономически дегIабоалабелга сихдара концепци. Тахан из кхайкаю парте халкъага, цунца йода из аргIанарча XXVII-ча съездага.

Из концепци ларде йиллай общественни вахара ерригача сферашка Коммунистически парте, советски халкъо чакхдоахача гIулакхий лерхIарашиI декхараши белгалдеш йолча программин положенешта. Мохк социально-экономически дегIабоалабелга сихдарга гIолла — общество дикалга диллача кердача хьал тIа оттаелга вIаштIехьдаккхарга — ишта я КПСС Программа кердача редакце проекта юкъметтера идея.

Экономически стратеге даькъе — из да массе оагIорахьара дегIадаьккха производительни низаш а долаш, йизза социалистически производственни отношенеш, дика вIаштIехьъяьнна боахама механизм а йолаш йолча эггара дикагIа вIаштIехьъяьккхачен лакхагIча эффективностен экономикага довлилга. 2000-гIа шу чакхдалалехьа а вIаштIехьдаьккха хила дезаш да мехка производственни потенциал, дикалца из овлангара дениз эрга а йоаккхаш, шолхонца йоккха елга. Уж эргалонаш эггара хьалха Iилман-технически прогресс сихъяра ларда тIа ергья. Биззача боараме юкъарчал доацщаш производительни низ а хинна дIаоттаргда Iилма.

Социальни даькъе — из да советски наьха вахарен къахьегамен хьалаш хадданза тоаделга; общественни отношеней ерригача керттерча сферашка социальни нийсхон принцип тIехь-тIехьа йиззагIа чакхйоахилга; классаш, бахача наьха социальни группаши доакъоши вIаши гаргадугийлга, хьаькъалцеи физически беча къахьегама, городаи юртаи юкъера тоьал йоккхий башхалонаш дIайоахилга; къамий отношенеш эргайоахаш тоаелга, мехка дерригача къамийн народностийн вежарашка дола доттагIал чIоагIделга.

Политически даькъе — из да паччахьалкхени общественни вахара дешаш къестадеча юкъе къахьегамхоша, цар коллективашеи организацешеи хIара денна, хьинаре, беркате дакъа лацара ларда тIа советски демократи эргайоахаш тоаелга, халкъа социалистически самоуправлени тIехь-тIехьа йиззагIа чакхйоахилга.

Духовни сфере — из да шийна чухьа рузкъа, моральни цIенал, физически уназцIенал цхьана таръеш вола массе оагIорахьара дегIавена, общественно хьинаре саг хьалкхевелга. Проекта тIа хаьдда декхараш оттадаьд идейно-кхетама балха, халкъа образоване, Iилма, культура хьаяра, литератураи искусстваи даькъе.

Проекта берригача чулоацамо тешал ду: дика уйла а яь вIаштIехьъяьйкхача, экономически стратегега, чIоагIача социальни политикага, хьалхашка латта декхар кхоачашдара тIаберзабаьча идейно-кхетама балхага гIолла, цар шоайла айхха цхьоагIо а йолаш мара айдулургдац сага фактора хьинар, хIаьта из йоацаш къоастадулургдац хьаоттадаьча декхарех цхьаккха а. Исторически лерхIараш доккхагIа ме хул, лоархIамегIа ма дий уж кхоачашдеча юкъе миллионаша даьша санна хьашт долаш, сакхетамеи хьинареи дакъа лацар.

Программа кердача редакце тIа хьахьекхай дуне дегIаахара керттера тенденцеш, хIанзарча заман шерра характеристика еннай. Из я социалистически революцей, капитализмагара социализмагеи коммунизмагеи довла, дунен социально-экономически шин системо исторически яхь лелаю зама, къамий-кортамукъален революцейн колониализм йохеи зама, общество дегIаккхувлача керттерча низаша — дунен социализмо, болхлойн коммунистически болама, кортамукъаьннача паччахьалкхений халкъаша, массови демократически боламаша — империализмана, цун агрессейн Iазапеи политикана духьала, демократеней социальни прогрессаи тIехьа къовсам лоаттабу зама.

Ленински парте Программа ший хIара мугIарца тIом ца хилийтара, лаьттаи тIа машар хилийтара, бе-бе общественни строяш йола паччахьалкхенаш машаре яхара принципаш котьяхара тIаерзаяь я. Проекта тIа хьаоттаяьй из башха-дика лерхIар кхоачашдара тIаерзаяь хьадда предложенеш.

Социалистически мехкашцара доттагIала бувзамаши цхьана леладу гIулакхаши дIахо дегIаккхувла а чIоагIде а гIерт советски коммунисташ. КПСС-о ший интернациональни декхар лоархI вежарашка йолча кхыча партешца цхьана социалистически содружества цхьоагIо чIоагIъелга, низи влияни айелга.

Адамлен эггара дикагIйолча кхоанен тешам — социальни прогрессен къамаш мукъадахарен низий чIоагIа союз. Кортамукъадаьннача халкъий тIехь-тIехьа лакхлуш йола влияни тIехь-тIехьа дукхагIа колониализмах юхедисарашта духьала, машари массане а юкъара кхерамзлен бахьан долаш лоаттабеча къовсама гIулакхага хьежжа хургйола хIама де гIерт вай партии.

КПСС — дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама бIарчча цхьа дакъа. Дунен болхлой классан цун авангардан хьалхашкара ший исторически бехктокхам кIоаргга кхета а беш, вай парте дIахо а лоравергья юкъара революционни идеалаш, пролетарски интернационализма принципаш, леррагIа къовсам лоаттабергба марксистско-ленински хьехама цIенал бахьан долаш, догматизманеи ревизионизманеи, буржуазни идеологе мичча бесса яь а болхлой болама еча влиянешта духьала.

Вай общества кулгалдун лостам телеи низ, исторически творчествана наьха дегаш урауттадерий уж вIаштIехьбоахари — Коммунистически парти, болхлой класса, дерригача халкъа парти. Кердача исторически хьалашка законагIа хила ма боаггIара лакхлу цун лоархIам. ДIадехараш кхы а доккхагIа хьалхашка уттаду парте политически организаторски гIулакхий боарама, хIара коммуниста.

Обществана политически кулгал а деш, КПСС-о дIахо а леррагIа чакхйоахаргья эггара хьалха членства, демократически централизма, коллективноста, пролетарски, социалистическа интернационализма ленински принципаш а юкъе йолаш йола техка принципаш. ХIара денна ше болх беш партийни балха паччахьалкхени боахамеи управлене ерригача сферашка ленински стиль чIоагIъергья цо, ший политика Iилман ларда тIа дикагIа бакъъаь хулийтаргья; шерра ког-гIортолга ергья наьха коллективни хьаькъалахи опытахи; цар общественни инициатива дегIаккхувларгья. Парте принципиальни лоархIам бу дейно-теоретически, политико-кхетама, организаторски, боахама гIулакхий цхьоагIон, гIулакх меттахьа ца даларцеи консерватизмацеи лоаттабеча къовсама, социально-экономически, Iилман-технически, идейно-кхетама проблемаш къестае хIанзара наькъаш творчески лехара.

ХIанз партийни организацешта хьалхашка декхар латт: Программа кердача редакце проект партийни собранешка, районни, городской, областной, краевой конференцешка, союзни республикай компартей съездашка шерра ювцилга. Из ювцара дерригача халкъа трибуна а хинна дIаотта езаш я массови информаце средстваш. Из я бехктокхаме политически кампани. Проект ювцар, цунна пропаганда яр, из дIайовзийтар гуччахьеи корта болаши, дика вIаштIехьдаьккхаи чулоацам болаши, доккхалаш ца деши пайдана доацар ца дувцаши, советски халкъ Коммунистически партена гоннахьа дIахо кхотадара а социалистически общество эргаьккха тоаяра а, дикалга диллача из кердача хьал тIа оттаелга вIаштIехьдаккхара декхараши перспективаши къахьегамхоша кIоаргга кхетаяра а гIо деш хила деза. Теркама юкъметте хила деза 1985 шерен бIарччача пятилеткан план кхоачашъяра беча практически балха, дисциплинеи порядоки чIоагIъяра, Iилманеи хьалха латтача опытаи карагIдаьннараш юкъекхахьара, экономе режим чIоагIъяра, цIена ча дег тIарчеи хьаьналчеи къахьегама авторитет лакхъяра дешаш.

Коммунисташ, беррига къахьегамхой—болхлой, колхозхой, интеллигенци — тIахьех парте съезда хьалхара из лоархIамегIа документ дувцача юкъе хьинаре дакъа лацара. Цхьаккха а пайдана уйла, корта бола цхьаккха а предложени йиса йиш яц теркал ца еш. Ший XXVII съезда накъайодаш, КПСС-о дIакхайкаду, деррига оттадаь декхараш кхоачашдергдолгах, белгалдаь мулаш чакхдоахаргдолгах ше дог тийша хилар.

(«Правда» яха газет, 1985 ш, 27 октябрь).

Укх шера 80 гектара тIа шекара свеклаш хьалкхеяьй Назрановски района «Маяк» яхача совхоза кхаш леладераша. Сихбенна уж хьайоахаш боахк болхлой. Паччахьалкхенна дIаеннай 800 тонн совгIа свеклаш.

Бригадашта юкъе яьржача социалистически яхье дикагIа къахьег Аушев Хьанмурда кулгалдеча бригадерча болхлоша. ХIара дийнахьа цаIн ахи балха норма кхоачашъю Цороева Банате, Точиева Цазша, кхыбараша.

СУРТА ТIА: (аьрдехьара аьттехьа) бригадир Хь. Аушев, болхлой Б. Цороеваи Ц. Точиеваи, совхоза керттера агроном И. Богатырев.

З. БАТЧАЕВА сурт.

МАШАРА ДУХЬА

Берригача вай мехка санна Нохч - ГIалгIай республике а герз дIадаккхара тIехьа лоаттабеча къовсама КIира дIадоладеннад. Советски наха могаю СССР-о ядерни герзаш лелхийтара духьала кхайкаяь моратори, дунен халкъаш тIахьех США-с Европе оттаяь ракеташ дIаяхаран космосах машаре тохкамаш ду сфера хилийтаран. Къахьегама коллективашкара, заводашкара, фабрикашкара, организацешкара, дешара заведенешкара хIара дийнахьа цу хьакъехьа хоамаш ух Машар лорабара Нохч - ГIалгIай комитете.

Герз дIадаккхара тIехьа лоаттабеча къовсама КIира шерра дIахьош да Октябрьски районе. ХIанзле а нах машара тIахьехаш йола 28 мероприяти чакхъяьннай укхаза. Ийс эзар саго дакъа лаьцар локомотивни депо, НПУ «Промавтоматика» заводе, картонажни фабрике хиннача митингашка. Цигарча болхлоша дийнахьа болх баь шоаш даьккха ахча Машара фонде дIачуденнад.

Республике чакхъювл машара вахташи субботникаши. Укх деношка Грознерча кооперативни техникума хьехархошеи студенташеи Машара фонде дIачуделар 2000 сом.

К. МУРАТОВ.

16-гIа ДЕКАДА

ЛерхIар кхоачашду

Парте аргIанарча XXVII съезда сийленца накъабахара шоаш тIайийца декхараш дика тIехкхоачашдеш я Н. Анисимова цIерагIча Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода дуккхача установкай коллективаш. Царна юкъе хьалхалаттачарех я хIанзлехьа цхьайтталагIча пятилетка задани кхоачашъяьча Лиман Вильям Леонтьевича кулгалдеча № 43-1 йолча установка коллектив. ХIанзлехьа пхе шера планал совгIа цо арахийцай 34 эзар сома маьха товарни продукци, хIаьта ер шу чакхдала цу юхейисача хана кхы а 40 эзар сома маьха продукци арахецаргья цо.

Иштта дика къахьегаш я Пустовойтов Юрий Александрович керте латтача № 43-3 йолча установка коллектив. ПланагIа лаьрхIачул совгIа 43 эзар сома маьха продукци ара а хецаш, 30 октябре рапорт делар цо цхьайтта бетта задани кхоачашъярах.

Сийлахь - боккхача Октябра 68 шу дузача денна дика къахьегама совгIат кийчдаь накъабоагIа Седяков Павели Шпрокорядов Владимири керте латтача шин установка технологаш. Дерригача технико - экономически хьокхамий итт бетта план тIехкхоачаш а яь, лаьрхIа хинначул совгIа цар арахийцай йиъ ахи миллион совгIа сома маьха тайптайпара продукци.

• • •

Октябра дезача цIейна баха ма боаггIара сийленца накъаболх Грозненски молкомбината болхлой. Массе а долча технико - экономически хьокхамий итт бетта план тIехкхоачашъяьй цар. Паччахьалкхен планал совгIа цар потребителашка ехкай 225 эзар сома маьха тайп - тайпара продукци, арахийцай кхе бIаь эзар совгIа сом мах бола товарни продукци.

Деша дай бац

Укх шереи цхьайтталагIча пятилеткан планаш ханал хьалха кхоачаш а еш, КПСС XXVII съезда сийленца накъабахара доккхий декхараш тIайийцадар Грозненски швейни производственни объединене коллективо. Пятилетка чакхъяла юхейиса ха ши бутт мара бац. Мишта кхоачашду-теш объединене хIамаш тегараша шоаш тIайийца декхараш? ДIабахача ийс бетта долча цар производственни хьокхамашка диллача уж шоай деша дай боацилга гуш да: ер шу доладелча дениз потребителашка дIа ца кхоачийташ йитай пхьа миллиони 315 эзари сома маьха продукци. Товарни продукци арахецара даькъе а тIадиса паччахьалкхен декхар цхьа миллион совгIа сома маьха да. Кхы а вогIа да объединене коллектива технико-экономически хьокхамаш октябрь бетта а. Пятилетка план кхоачашъюлургья тхона оалалуш бац объединене кулгалхой а.

Къаьстта дукха паччахьалкхен декхар тIа а дусаш, во болх берех ба нов. Пархоменкос кулгалдеча цхьоалагIча цехен нов. Алхазуров керте латтача йиълагIча цехен хIамаш тегараш. Ерригача объединене коллектива болх тIехьатет цар.

• • •

Шоай таронашкеи кхоачамашкеи хьажа а хьежа, парте аргIанарча съезда къахьегама совгIат кийчдара доккхагIдола декхараш тIайийцар «Чечингромстройматериалы» производственни объединене болхлоша. ТIайийца декхараш каьхата тIа дисад ала йиш я цар производственни хьокхамашка хьежача. Продукци маьхала яккхара ийс бетта план низткъа мара кхоачашъяьяц. Ер шу доладелча дениз ара ца хецаш йисай 313 эзар сома маьха товарни продукци 103 эзар сом мах бола нормативно-цIена продукци.

БОККХАЧА ЛОАРХIАМЕ ДОКУМЕНТ

САННА ТIАЙИЙЦАР НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН КЪАХЬЕГАМХОША СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ПРОГРАММА КЕРДАЧА РЕДАКЦЕ ПРОЕКТ. ЦУ ХЬАКЪЕХЬА КЪАХЬЕГАМХОША ТХОГА ЯЗДУ:

ЧIоаргIа дегаш гIоздаьнна тIайийцай тха совхоза къахьегамхоша Советски Союза Коммунистически парте Программа кердача редакце проект.

Цо къаьгга хьахьокх капитализмагара социализмагеи коммунизмагеи довлар — хIанзарча заман керттера чулоацам болга. Социализм эргаьккха тоаяреи тIа-тIа коммунизмагахьа довлареи КПСС декхараш хилар. Белгалдаьхад дунен халкъашта юкъерча аренера, машари социальни прогресси бахьанце лоаттабеча къовсамера КПСС декхараш.

Программо теркам тIабохийт де лерхIаш дола уж деррига дика гIулакхаш советски наьха хьал - таро айяра, къахьегамеи вахареи хьалаш тоадара, мехка оборонни низ чIоагIбара, классови башхалонаш дIанхара, социальни цхьаи тайпара общество хьаяра, социалистически къамаши народносташи дIахо дегIадоаладараи вIаши гаргадигараи, дунен тIара хIанзара а тIадоагIа а ноахалаш маьрша дахийтара деш долга.

Совхоза болхлоша чIоагIа раьза хинна тIаэц парте экономически стратегегIа чакхъяха оттаяь мероприятеш. Цар дIадех агропромышленни комплекс дIахо чIоагI а еш, юрта боахам индустриальни ларда тIа боаккхилга, боахам лелабара Iилман системаш массанахьа юкъейоалаелга, лаьттах пайда эцар тоаделга а цун беркат алсамдоаккхилга а, ерригача юртбоахама культурай хьувкъам а хьайбай боахама продуктивность а дикка лакхъяр, доакъара база чIоагIъяр, юртбоахама производство тешшаме хулга Iалашдар.

Боккха лоархIам болаш дола уж дешаш ларде а лаьна, къахьега деза дIахо йодача хана юртбоахама къахьегамхоша. Низи хьинари ца кхоадеш болх бергба оаха 1986 шера а кхы дIахо йодача хана а ялат, шура, дулх, кхы тайпа продукташ тIа-тIа дукхагIа а йоахаш, мехка Кхачан программа кхоачашъеча доккхагIа дакъа юкъедахьара.

Укх шера хьалкхеяь хинна ялатеи доакъареи культураш чуийца а яьна, шийтталагIча пятилетка хьалхарча шера хьалкхеергьяраштa кхаш кийчдеш доахк тхо.

I. УГУРЧИЕВ,
Назрановски района «Экажевски» совхоза механизатор, КПСС член, Нохч - ГIалгIай АССР васлуженни механизатор.

⊙

Пенсе ваха ха гаргагIертача дIадахача шерашка юхахьажа безам отт. ТIом, моцал, халонаш — массагIа да уж вахара новкъа нийсденнараш. ХIаьта а из дац тахан дагаухар. БIаргашта хьалхашкара дIадалац хьинареча къахьегамах диза даймехка сурт-сибат хувцаш советски халкъо хьадена наькъаш.

Ткъаь итт шерал совгIа ха я со КПСС мугIарашка вола. Цу юкъа дуккхача шерашка Долакоарча, Инаркъерча юртсоветашка председатель волаш болх баьб аз. ХIанз «Малгобекски» яхача комсаш лелаеча совхоза директора заместитель ва. Сайна партийни организаце тIадилла моллагIдола декхар дизза кхоачашде гIийртав со.

«Парти — вай заман хьаькъал, сий, эздел» яхача дешай маIан кIоаргагIа кхетадир аз Советски Союза Коммунистически парте Программа кердача редакце проект Iойийшача. Iалаьмате лоархIаме хет сона «КПСС-о дIахо а хадданза йоакхо ергья тIемеи къахьегамеи ветераний, ха яхача гражданий» яха дешаш. Социализмо мара яла йиш яц наха цу тайпара бокъонаш. Наьха материальни хьал тоадар ший керттера декхар лерхI парте.

М. КАРТОЕВ,
«Малгобекский» яхача совхоза директора заместитель.

⊙

ЧIоагIа теркам тIабахийта йийшай аз КПСС Программа кердача редакце проект. Из да социализм массе а оагIорахьара эргайоахаш тоаярах, мохк социально экономически дегIабоалабарах дола документ. Из я машари социальни прогресси бахьан долаш парте лоаттабеча къовсама программа.

КПСС-о шийна хьалхашка декхар оттаду советски наьхи хьал-таро дикала кхы а лакхагIча боарам тIа яккхара.

Парте еча йоакхонга хьежжа кхы а дикагIа овсарегIа болх бе дог доагIа. Са пIаштIехьдаьннад цхьайтталагIча а шийтталагIча а пятилетка заданеш хIанзле кхоачашъе. Сменни нормаш 250 - 300 процент кхоачашъеш болх бу аз. Къахьегама овсарле кхы лох ца йолийташ къахьега дага ва дIахо-йодача хана а.

У. БАГАЦЕВ,
Грозненски ремонтно-механически завода токарь.

ДЕРРИГНЕ А ЛОАРХIАМ БЕШ

ХIанз хьалха мо а доацаш шоайла яхье яьнача бригадаша бетта итог еча хана теркаме эц: цу юкъа нийсьенна авари, брак, балхага дIадодар лохдар е лакхдар, къахьегама дисциплина мишта хиннай. Цу массадолчоа лоархIам беш хиларо таро лу хIаранена ший гIулакхах бола бехктокхам а сакхетам а лакхбе.

Бетта баьча балхах котъяьннача бригада даьха толамаш экрана тIа хьагойт. Нагахьа санна цу юкъа авари, брак яь бригада яле «молни» арахец. Цу тIа гучабоах ледарло гучаяллийта болхлой. Цу масало хьахьокх болхлой ма хулла дикагIа къахьега гIерташ хилар.

КПСС XXVII съезда сийна заводе яьржача яхье хьоар доаккхача бригадашта юкъе хьалхле дIа ца хецаш хьайоагIарех я Боров Хизира кулгалдеш яр. Ший балха говзанчо Хизира укхаза болх бу ткъо шу совгIа ха я. Цу юкъа цкъа балха тIа гIалат ваьннавац из хьаьнала къахьегамхо. Цудухьа новкъосташа тешам а бенна бригадиралла хержар Боров. Цу балха тIа кхы а кIоаргагIа хьахьокх цо шийх йоахка дика оамалаш. Боров эггара халагIча а бехктокхамерча а участке хул.

ХIанз ерригача заводе а тIехьа шоай профессех хьалхара моттигаш йоахаш белгалбаьнна къахьегаш хьабоагIа вай ювцача бригадера хьаьрхой Бешаева Роза, Даурбекова Хадишат. Цар доаха толамаш профсоюзни организаце теркал ца деш дисац. Масала, цар хьаьнала къахьегам ахчан премешца сийлен грамоташца, маьхерча совгIаташца дуккхаза белгалбаьхаб.

Иштта итт тума ахчан преми яларца белгалбоах оаха котъяьннача бригада къахьегам а. Из, цо беча балха кIезига яь а йоакхо яр мо хIама мара дац. Цхьабакъда, шеко яц, цунах наьха дегашта тоам хургхиларах, уж лархIар да из. Укх тIеххьарча кхаь бетта преми кхаьчай Боров Хизира бригадага. ШоллагIйола моттиг яьккхар Толдиев Мажита бригада. Из коллектив хьалхарчунца яхь лелаеш я. Бакъда, хIанз укх сахьате цул котъяла мегац. Масала, тIеххьарча бетта цул 0,2 процент тIехьабисар уж. ТолашагIйолча бригада хьокхамашта иштта шоаш гаргабахкар боккха толам лоархI цар. Цу коллективе а ба шоай «маякаш». Уж ба, Комурзаева Люба Измайлова Люся, кхыбараш.

Тха заводе, хьоар даккхарал совгIа ийшк а йоаккх. Из продукци оаха заказах вай мехка дуккхача городашка дIаухийт. Цкъа из во я аьнна рекламаци еняц, цунна раьза болаш дайта каьхаташ мара. Цо гIадвуг, хIана аьлча, шийзаводо арахийца продукци могаярал дезагIа фу хургда?!

Вай ювца ийшк арахецача балха тIа дика толамаш доахаш хьабоагIа Берсанов Мухьмада бригадера Сапралиева Лида, Газгиреева Лейла, Измайлова ПаьтIамат. Цороева Лида, кхыбараш.

Оаха бIарга кIалхара баьнйтац лабораторера болхлой а. Масала, завода арахеца ахьар мизгденна хуле цун бехк хьалхарча даькъе царна тIабуж. Уж ба эггара хьалха анализ яьккха кIа, хьажкIа йокъаяллара боарам оттабе безараш а, тIаккха цу анализага хьежжа ахьа бокъо яла езараш а. ХIанз цар кхетаду доагIар хьадехаргдолга.

Деррига а дика да ала йиш яц тха заводе, динза дисараш а кIезига дац. Царех да хIанз а тIехьа къахьегамхой балха моттигашта аттестаци яра гIулакх вIаштIехьа ца даккхар, иштта цхьа болхло вац дийнахьа шоаш дергдар белгалдоаккхаш йола шийкомплексни план йолаш. Планах хила йоагIача беса цхьалхаякхханза я цIе уголок а. Цига мукъача хана шоашта ма хетта болхлоша салоIаргдолаш гIулакх вIаштIехьдаькхадац.

Уж кхоачамбоацараш тха балха тIа нийсдалара бахьанаш леха эшац, уж духхьал тха бехкагIа ца деш дисад. Бакъда, дIахо йодача хана тхоай мелалах нийсденнар юхаметтаоттаде хьожаргда тхо.

А. ГИРЕЕВ,
Назрановски мельзавода профкома председатель.

Экспериментально - механически заводе дика вовзаш ва ремонтно - механически участкера электромонтер А. Гаврюшев. Ше укхаза болх беча 5 шера визза говзанч хилар хьагойтад цо. Дика къахьегамхо хиларал совгIа Гаврюшев коллективе вовз рационализатор санна. Духхьал укх шера цо еннача шин предложене предприятена бенна экономически пайда 2 эзар совгIа сом ба.

ХIанз КПСС XXVII съезда сийна йолча къахьегама вахте а этта ший деррига хьинар айдаь болх беш ва толашагIа вола электромонтер.

СУРТА ТIА: А. Гаврюшев.
И. ПЛИЕВА сурт.

Дикача нахах

КУЛГАЛХО, ХЬЕХАМЧА

1972 шера вера из «Пищемаше» слесара ученикалла болх бе.

Товсултанов Султан дика тIанийцар механо - сборочни цеха коллективо. Цунна новкъостал де, из нийсача наькъа тIа ваккха гIертар къахьегама ветеранаш.

— Говзал ма ярра сона караерзае новкъостал даьр вар бригадир Бисултанов Билал. ХIанз а тха заводе болх беш ва из, — йоах Султана.

Бисултанова ший ученик Iомаваьв дика гIулакхаш доахкаш хила. Цунца цхьана Султан ше а вар хIама хара тIакхувш. Цудухьа лоацчача юкъа дика толамаш доахаш къахьега а ваьлар. Заводе саг цецваланзар болх бу шу а далале Товсултанов бригадиралла хьожанича.

Шийтта шу да цо бригадана кулгалду. Цу шерашка цхьанна сага дагадагIац из бригада воча оагIорахьа хьоахаяь. ХIаьта тIеххьарча диъ шера вIаштта СССР кхачан промышленноста машинаш еча министерстве гIолла хьалхара моттигаш цунна хьежаяьй, ахчан совгIаташ а телаш.

— Тха заводе эггара хьалхарчарца вIашагIъелла комплексни бригада я из, — дувц партбюро секретара Р. Чинтаевас. — Тахан цун опытах пайда эц кхычар.

— МалагIа пайда боал хьо керте латтача бригада комплексни къахьегарах? — хетт аз Султанага.

— Смежни говзалаш йолаш ба тха берригa болхлой. Коллективана гу болх дика бер а во бер а малав, малагIча участке цунша фу дулургда. Къахьегаме дакъа лацара коэффициентаца дуст хIаране хьадер. Долче, цо йиш хулийт продукци дикагIа хьае, къахьегама овсарле лакхъе, хIаьта цунга хьежжа наьха алапеш а доккхагIа хул, — йоах цо. — Комплексни бригада вIашагIйоллалехьа иштта дацар тха гIулакхаш. Разрядага хьежжа эцар алапи болхлоша. Из лакха яраша болх кIезигагIа бе гIерташ моттигаш а нийслора цу хана.

«КIезигагIа нах а болаш дикагIеи дукхагIеи продукци лургья вай Даьхенна!» иштта я цу бригада социалистически яхьа девиз. Коммунистически къахьегама цIи лелаеча бригада коллективо яхь лелаю Бисултанов Билала бригадаца.

Укх шера дIабахa итт бутт дика чакхбаьккхар цо, паччахьалкхен задани дикка тIеххоачашийр. ХIаьта шера план Сийлахь-боккхача Октябра цIей хьатIакхоачаш кхоачашъе дош деннад.

— ХIара шера яхар санна тха бригаде кагирхой боагIа болх бе, — йоах Товсултанова. — ХIаьта оаха, бригадерча болхлоша, тхоашта могар ду уж бизза говзанчаш а нах а хургболаш хьалкхебара.

— Бригаде ба дика хьехамчаш. Масала, коммунист Чиргисханов Ахьмад. Шийна ховр къоначарна дIахьех. Цо а из санна болча кхычар а говзала шаьрбаьб къона слесараш - сборщикаш Тасухаджиев, Кудусов, кхыбараш.

Кхыча дикача гIулакхашца а белгала я вай ювца бригада а цун кулгалхо а. Масала, укх шера цун инициативагIа август бетта шоаза субботник дир. ХIаьта цига даьккха ахча Машара фонде дIачуделар. Товсултанов Султан ханна вокха веце а цун къахьегама лакха мах баьб Даьхено. Цунна еннай Ленински юбилейни, «За трудовое отличие» яха медалаш.

У. АЗАМАТОВ.

«Известия» 1986 шера

«Известия» Совета народных депутатов СССР» оал гха газетах. Цу цIеро чулоац цун истори, цун маIан, хувцалуш боаца цун лостам. Болхлойи салтийи депутатий Петроградски Совета органа хьисапе арадувла доладелар из 1917 шера март бетта. ХIаьта цул тIехьагIа берригa а бIаргчача исторически заманна нийсса хинна бархI бутт баьлча, Ленина «Россе гражданашка!» даь кхайкарал нахага дIа а доаржадаь, «Известия» хоам бир Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци котъяларах. 9, 10 ноябре газета оагIон тIа арадаьлар цул хьалхагIа Советий II-ча Ерригроссийски съездо тIайийца хинна машарахи лаьттахи дола ленински Декрет.

«Известей» балха Октябрьски революци хинначул тIехьагIара этап айхха ювзаенна я газета идейни кулгалхо, автор-публицист, даим из дешар хиннача В. И. Ленина цIераца. Советски Iаьдал эттача хьалхарча шерашка араьккхай газето кхо бIаь совгIа Владимир Ильича статья, документ, къамаьл.

Из мах баь варгвоаца, идейни, духовни тIехьале къаьстта лоархIаме я хIанз укх сахьате, КПСС XXVII съезда массанахьа а шерра кийчо еш латтача хана. Шеко а йоацаш мохк дегIаахара этапни гIа хинна дIаоттаргья хIанз хулаш йола парте съезд.

Тха газета ший опытаца, дерригача советски кепайоазон Iалаьмате йоккхача опытаца я хано хьалхашка увттадеш дола доккхий а чоалхане а декхараш къестаде редакцена гIо деш йола цIаккха а баьдъерзаш йоаца ориентираш. «Известей» подшивкашка я ленински школа дикагIа болча публицистий Iалаьмате дукха выступленеш. Известински оагIош тIара дийцад газет дешараштa шоашта хетараш советски культура истори духхьала шоай цIерех латташ бараша: А. М. Горьке, В. В. Маяковске, М. А. Шолохова, Л. М. Леонова, А. Т. Твардовске, К. М. Симонова, И. Г. Эренбурга. Известински почта тешал ду, газет дешарашта бицлуш цахилар Татьяна Тэсси Евгений Кригери, Нина Александрова а Анатолий Аграновский а. Тахан а болаш ба «Известей» специальни корреспонденташта юкъе массанена а бовзаш бола партийни публицисташ. Редакце йолаш я журналистий - международникий Iалаьмате лакха квалификаци йола корпус. Мехка чурча 60 собственни корреспондентои доазол дехьарча 40-ен хIара денна тел газета керда информаци, даим дувц газет дешарашта эггара лоархIамегIарча событееx.

КIирагIа ворхIаза арадувл «Известия» ялх оагIон тIа шн выпуск а йолаш: сайранаръяр — Москверча газет дешараштен Iуйранаръяр — берригача мехкан. Газет кепадетт 56 городе, хIаьта царех 52 городе фототелеграфаца дIадохьийт из.

Шийкерттера корреспондент дилла лийрхIа а лийрхIав газето хIанз лерхIа а лерхI газет дешар. Редакционни истолаш тIа тIадувшаш долча эзараш долча письмоша духьалдаккха хIама доацаш бакъду, вай вахара ерригa оагIош чулоацаш дола социализм хьалъяра хIанзарча ханарча этапа чоалхане а масштабии а декхараш бокъонца йола халкъа творчество, цун хьаькъал, талант, къахьегам ларде а лувцаш мара къестаде йиш цахилар.

Къаьстта чулоацаме хиннай редакционни почта парте XXVII съезд хьаелларах йола решени тIайийпа а цунна кийчо ярцен из чакхъяккхарцен дувзаденна декхараш дийца а КПСС ЦК апрельски (1985 ш.) Пленум хинначул тIехьагIа. Тха газет дешараша, цхьанне санна массане а, хьаллоац мохк социально-экономически дегIаухилга сихдара, халкъа вахара хьал лакхдара, советски наьха вахара ерригa оагIонаш тоаяра тIаерзаяь йола КПСС курс. Халкъа чIоагIа хьаштдолаш а хьаллоацаш а ба производствереи наха эша гIулакхаш деча сферереи, общественни вахарера а бытера яр а чуйоагIаш йола порядоки дисциплинеи чIоагIъяргахьа бодаш бола парте лаьца никъ материальнии духовнии беркаташ декъача социальни нийсхо хилийтара никъ.

Газет дешараша тIагIерттa дIадех беркат декъачара отношенеш уровниловка, къаца хьегаш тIаухаш йола дохсдаш, вай общества экономически нормаштеи нравственни идеалаштеи духьала мел дар дIа а доаккхаш цIенъяра тIадерзадаь дола хоадам боллаш дола из хIама дулургдола гIулакхаш белгалдар, шоаш тел цу тайпара дола гIулакхаш чакхдахара новкъостал дергдола предложенеш. Цу тайпарча селла лоархIамеча дешашта юстара латтац вай. Къулбаседа Кавказа регионера газет дешараш а.

КПСС ЦК Iилман-технически прогресс сихъяра дешай даькъера совещани хинначул тIехьагIа геттара дукха аха даьннад боахама механизм эргаьккха тоаярца, къахьегама овсарле лакхъярца, продукце дикал тоаярца дувзаденна шун письмош. Цу письмош тIарча уйлашкеи факташкеи ше чIоагIа теркам тIабахийта хьежа, царех экономически темаех йолча эггара лоархIамегIча публикацей кIийле яь ца Iеш, редакце информаци ю цар хьакъехьа е йоагIаш йолча компетентни органашта.

«Известия», вай ма аллара, халкъа депутатий Советий орган я. Тамаш е ца езаш хIама да, газета керттера отдел советски строительства отдел хилар, хIаьта диллара рубрикаш ишта е вешта юртаи поселкаи чунгара Лакхехьарчунга кхаччалца йолча Советий вахарца ювзаенна хилар. Тхо лаьрхIа да дIахо йодача хана а «Известей» оагIош тIа бокъонца долча халкъа Iаьдала органаш йолча Советий балхах дувца, социалистически демократи абстрактно кхетаде йиш яц аьнна йола ленински уйла дилла дага а кхоабаш. Из хила а хиннай хIанз йолаш а я экономика дегIаихувлара, сага хьинар лакхдара, наха коммунистически кхетам балара инструмент. Цунна дола эггара дикагIа дола тешал да Къулбаседа Кавказа автономни республикай Советий органий балхахоштa «Известеша» телаш йола оагIош. Мехка йоккха резонанс хьоайир «Шабашникаш ба е ударникаш ба» яхаш хиннача Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатела Х. Бокова выступлене. ШийоагIон тIа керда рубрика хьаелла газета йиш хилийта йола Iалаьмате йоккха почта кхаьчай «Известешка» цу выступлене хьакъехьа. ЛоархIамеча проблемаех дийцар тха газета тIа ДАССР Министрий Совета председатела заместитела Д. Довлетханова («Шув хIанз а акха ба»), КПСС Дагестански обкома хьалхарча секретараца М. Юсуповца яьча интервью («Ритма хувцар»), Урвански райисполкома председатела Н. Бозиева («Теша а бе гIо а де»), КБАССР Лакхехьарча Совета депутатий, болхлой Д. Кабичевеи С. Тебуевайи («ЗIамигача города йоккхий проблемаш»), дукха кхыбарий статьяш.

Оаха дувцаргда Кхачан программа кхоачашъяра, халкъа эша товараш хьадари бахача наха гIулакхаш ду системеи дегIайоалаяра, унахцIено лораяреи халкъа образованеи, культура, къахьегамхой салаIара гIулакх тоадара Советаша беча балха опыта хьакъехьа. Оаха кхы а чIоагIагIа къовсам лоаттабергба моттигашкарча Советий лоархIам лакхбара леладеча моллагIча гIулакхаща фальшиви идеализацена, даьссача хабара, цар балхацарча бюрократизмана духьала, цар бу болх наха бовзаш а шерра демократични а хилийтара.

Фельетони очерки, газет дешачар дехарагIа командировке вахар саннача а кхычарех тарача а тайп-тайпарча формаех, духь-духьарча тайпара дувцаш цхьа хIама де гIертаргда тхо: газета хIара номер ехье денз юхе кхаччалца наха дика ешаргйолаш хилийта. Ешаргйолаш а йийшачун цунах лаьца язде безам хургболаш а хилийта. Оаха, газетчикаша, тхоай балха мах бу, тхоашка юхаухача каьхаташка хьежжа. Тха керттера хаттар да: безам хулийтий-теш оаха дувцачо газет дешачун ше дийшачоах дувца, газетага шийна дагадехарах, уйлаех, дича бакъа хетарех язде?

Духхьала газет дешараштa хетацдар теркал а деш, дIахо хьоргья оаха дуккхача наха езаенна «Дезала юкъе», «Известей», Iилман клуб», «Еррига музаши ТВ» яха разделаши рубрикаши, «Книжкаш: кIирагIа керда арадаьнараш» яха колонка. Газета номераш хьаергья оаха, тха газет дешараш быте, дезале, производстве наха юкъе латта гIулакхаш хинна а, моллагIча нравственни проблемашта хадданза теркам тIаухийташ хилар теркал а деш. ХIаьта кхы цхьаькха дIадеза, уж проблемаш увттаеш оаха ларде лувцараш газет дешарашта хетараш газет дешарий реакци хилар.

Академикашца, министрашца, политически деятелашца, гIорбаьннача артисташца къамаьлаш деш, оаха царга ду хаттараш газет дешараша хьалхадаьха да. Уж къамаьлаш де кийчлуш, оаха цIаьхха а деш шун письмош. - Цудухьа оаш хаттараш де тхога, тхона корабоагIаргба царна жопаш телара къамаьлаш де авторитетни нах. «Известешка» даим болх беш я юридически служба, хIаьта из да нийслуш йола моллагIа хало къоастае бокъо сов дика йовзаш болча наха шоана гIо дергда яхилга. Нагахьа хьо балельщик вале, тха спортивни обозревателa Федосов Бориса вIаштIехьадаргда хьона хьамсара хеташ вола спортсмен вовзийта. Нагахьа санна цIи хеза Iилманхой, писателаш, художникаш фу деш ба ха шун безам хуле, цIераш яха шоашта хьаштдолчча наьха, тха корреспондентo шун хаттараш дергда цу нахага.

Оаха дIахо йодача хана а лакхъергья газета выступленей действенность, кхоачалдергда дIадоладаь гIулакхаш, газет дешарашка хоамаш дергда гIоттадаьча дешах хинначоах лаьца. Газета тIа даьннача деша тIеххьа доагIаргда цунах хьахулаш дар.

А. КАЗИХАНОВ,
Къулбаседа Кавказа автономни республикашта вола «Известия» яхача газета собственни корреспондент.

И. ЯКУБОВ,
«Известия» яхача издательства Къулбаседа Кавказерча отделене заведующи.

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА А!

Нн. А. А. ДУДАЕВНА, В. П. ТКАЧЕНКОНА «Нохч - ГIалгIай АССР профтехобразоване заслуженни хьехархо» яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

Деша багIача кагирхошта профессионально - техническ дешар хьехареи коммунистически кхетам балареи даькъе дика хIамаш карагIдувларах «Нохч - ГIалгIай АССР профтехобразоване заслуженни хьехархо» яха сийлен цIи лойла:

Дудаев Асланбек Абубакаровича — № 29 йолча юкъерча профтехучилища директора.

Ткаченко Владимир Петровича — № 5 йолча юкъерча профтехучилища хьехархочоа.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1985 шера 28 октябрь.

⊙

Нн. А. П. АЛЕХИНА, В. Н. ЛИТВЯКА, Р. С. ЭСМУРЗИЕВАНА «Нохч - ГIалгIай АССР профтехобразоване заслуженни мастер» яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

Квалифицированни болхлой кадраш Iомаярен хьалхеяреи даькъе дика хIамаш карагIдувларах «Нохч - ГIалгIай АССР профтехобразоване заслуженни мастер» яха сийлен цIи лойла:

Алехин Александр Павловича — № 1 йолча юкъерча профтехучилища производство хьехача мастера;

Литвяк Вячеслав Наумовича — № 1 йолча Грозненски спецпрофтехучилища производство хьехача мастера;

Эсмурзиева Роза Султановнана — № 27 йолча юкъерча профтехучилища производство хьехача мастера.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1985 шера 28 октябрь.

⊙

Нов. Л. Е. СИМОНЯНЦА Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

Дуккхача шерашка беркате Iилман - педагогически гIулакхаш дарах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах, ваьча дийнахьа денз 70 шу дизарца дувзаденна Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла профессора **Симонянц** Липарит Еносовича — академика М. Д. Миллионщикова цIерагIча Грозненски мехкдаьтта института мехкдаьттаи газовии промыслай машиниий оборудованеи кафедра заведующена.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1985 шера 28 октябрь.

⊙

Просвещене болхлошта «Нохч-ГIалгIай АССР школа заслуженни хьехархо» яха сийлен цIи яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

ХьатIакхувча ноахала дешар хьехареи коммунистически кхетам балареи даькъе дика хIамаш карагIдувларах, общественни вахаре хьинаре дакъа лацарах «Нохч - ГIалгIай АССР школа заслуженни хьехархо» яха сийлен цIи лойла:

Базоркина Хадишат Муратовнана — къамий школай НИИ Нохч - ГIалгIай филиала йоккхагIйолча Iилман болхлочоа;

Ерошенко Ирина Яковлевнана — Нохч-ГIалгIай медицински училища преподавателa;

Махмаев Жамалдин Махмудовича — Грозненски района Комсомольски юкъерча школа хьехархочоа;

Никонова Нина Николаевнана — Наурски района Калиновски юкъерча школа хьехархочоа;

Павлюк Зинаида Моисеевнана — Грозненски кооперативни техникума преподавателa.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1985 шера 28 октябрь.

⊙

Нов. А. И. ИВАНОВНА Сийлен грамота яларах дола

НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА
УКАЗ

Дуккхача шерашкеи беркатеи советски органашка болх барахи общественни вахаре хьинаре дакъа лацарахи ваьча дийнахьа денз кховзткъа шу дизарца дувзаденна Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла **Иванов** Анатолий Ивановича — Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета председатела заместитела.

Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч - ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЕНЬКИЙ.

г. Грозный,
1985 шера 24 октябрь.

МоллагIа дале а, ше каральца гIулакх ваша а вашаш саго чакхдоаккхаш хилча, ше хьадер тешаме а дог-цIена а деш хилча наьха тешам а бол, наха сий а ду моллагIча сага. «Котама кIориг мара йий из», — оал наха. Бакъда, цунна а доал, Iунал эш. Цу тайппара ший гIулакх дика довзаш я Шалински района «Кавказ» яхача коа тIара оалхазараш леладеча фабрике болх беш йола Ибрагимова Зура. Из хьожача хIара котама кIорига дийнахьи буси 13.6 грамм дозал IотIадетталу, планагIа хила доагIар 10 грамм долаш. Пхи шу совгIа ха я, ший декхараш толаме кхоачаш а деш, цо цига хьаьнала къахьега. Дукха сийлен грамоташи ахчан премеши тийннай хьалха латтача болхлочо.

СУРТА ТIА: «Кавказ» яхача птицефабрика болхло Ибрагимова Зура.

З. АМЛИЕВА сурт.

Воl эскаре вода

ГIУЛАКХ МИШТА ДУ IА?

Из дош дагадоаллаш хул дан нанен воI призывной пункте дIавахийтача денз. Са ца тохалуш хьеж цIагIа салтечун письмош кхачарга. Цхьабакъда, массаза а цар а тедац са: эскаре эггара ча хIамаех, керда хиннача наьха новкъостех ше дувцаш, къона тIемахо цкъаза вицлу кхы кIезигагIа доацаш ноаноша сахьувзадечох язде. Виза волий-теш, шеллойхьогI, фу дахьийта деза?

Царна а хьада ха йолаш гIулакх деш болча советски тIемахой бытовой вахара доагIача кхыча а хаттарашта «Правда» Пресс-бюрос дехарагIа жоп лу СССР Герзашцарча Низий Тыла штаба начальника, Тыла начальника хьалхарча заместитела, военни Iилмай доктора, СССР Паччахьалкхен преме лауреата, инарал - полковника И. М. Голушкос.

— Иван Макарович, юххье денз хьадолалелча бакъахьа да вай. Халахете а, юкъ-юкъе гуш хул тиша, дувхадаь барзкъаш тIадувкхаш бола эскаре дIабохийта призывникаш. Эскаре дIаболхарашта дика хIамаш яла эшац аьнна хеташ ба...

— Дуккхачарна гуш хулача цу тайпарча сурташа, белггала, бIарга тоам бар дац. Мичча бесса дале а цхьан хана хетаденна хургда — вогIа йола хIамаш а йийхе гIо, хIаьта а вета а йоврг ма йий уж аьнна. Цхьабакъда, бокъонца дола тIема гIулакх де тIахьийхараштa форменни обмундировани дIаенначул тIехьагIа царна тIадийха барзкъаш мах боацаш посылкашка а дехне хьааьннача адресегIа дIадохьийт, уж дIадахьийтарах дола квитанцеш дIа а луш. Цу тайпара посылкаш хIамай даьша шоаш дIакъовл командираш тIа а болаш. Цу тайппара, цу чура моллагIа хIама ца йовлга вIалла дувца дезаш а дац. Цудухьа шоай къонгаш тIабувхача гIирса эсала боацаш эскаре ухийтилга могадергдар аз даьшта-ноаношта. Барзкъаш ма дий кагийча наьха дог айдераш а оамалашта уж хьакхаштагIа хулийтараш а.

— Ноаноша каст-каста саготду, эскаре дуача хIаманна миштай - хьогI шоай къонгашта яхаш. Тоий царна салтий кхача?

— Духхьал дIааргда аз, салтий (матросий) паека хьоанал хIанз 4200 килокалорел совгIа я. Цо бизза юхаметтаоттабу тIема гIулакх дераша тIатеIIа боевой кийчо еча хана боабаь низ. Бакъдар аьлча, боча кхача телаш ловза-м бац тIемахой, хIаьта а шоашта оттадаьча боараме дулх, чкъаьра, тайп-тайпара крупаш, коартолаши баьцадаараши, сливочни даьтта, фуаш, кхыйола продукташ кхоач салташкеи матросашкеи. Укх тIеххьарча шерашка бIаьхегIеи бебеи хиннаб подводникий, ракетчикий, тIема гIулакх дерех болча кхыча контингентий кхача. Кхачан боарамаш лакхдаьд Забайкальяи Гаьнарча Малхбаленн дуккхача районашка гIулакх деш бараштa. Кхача тоабара юкъе ондда дакъа лоац хIара воински часта ший доалахьарча гIонна болча боахамо. ПланагIа боагIача юкъарча кхачаннеи кхы тIа а телача кхачаннеи цар лу тоъал дукха дулх, фуаш, шура, коартолаш, баьцадаараш. ДукхагIйолча воински частащка личнн состав бIарччача шера мошача баьцашца Iалашъе йиш хулийташ йола теплицаш а я.

Эскаре кхача кийчбеш ба квалифицированни повараш. Массаза а цун дикалга хьожаш хул лори дежурни эпсари. Эскаре диетически кхача кийчбелга а вIаштIехьдаьккхад.

Цхьабакъда, салтий кхачан хьоанала керттера мах бераш тIемахой ноаной шоаш ба. Царех гIулакх даь а баьнна цIабаьхка къонгаш болаш бараща дувцал оаш из. Нагахьчо аргдац шоай воI гIел а венна цIевенав эскарера.

— Даьшта - ноаношта, бакъдар аьлча, дагайоал шоай къонгий могашал. Салте чIоагIвенна саг вале а, из а тарлу цамогаш хила. ТIаккха фу ду?

— МоллагIа а, кхыметтел эггара лоадамбоацашагIа из бале а, салтечо ший могашалах лаьца беш бола лоткъам теркал ца беш бисац. Нагахьа санна моллагIа а цхьа гIоарал дайна е могаш воацаш хилча, из цу сахьате могашалга хьажийта, медицински новкъостал дайта а дIахо дарба дайта а медпункте хьожаву. Медпункташ я хIара воински часте, гарнизоне, хIаьта болх дийнахьа а бус а бу цар. ТIаккха, нагахьа санна салтечоа сихха медицински новкъостал данза даргдоацаш хилча, унахо кхы ха ца йоаеш, кхыметтел эггара гаьнагIа йолча гарнизонашкара а окружной госпитале е кхыча военно-медицински учрежденешка дIавуг. Цу гIулакха лаьрхIа самолеташи вертолеташи я. Ала деза, эскара медицински служба эггара тIехьагIа араьннача дикагIйолча приборашца, оборудованеца, медикаментащца Iалашъяь хилар.

— Дагадоаххарах аргда аз, Иван Макарович, шоай берий могашал дагайоаллача цхьаболча даьша-ноаноша тIаювха йIайха хIамаш кхухьийт эскаре. Кхахьийта езаш йий уж?

— Цхьанна а хIаманна эшац. Эскаре теркал ца деш дитац служба климатически хьалаш. Масала, къаьстта шийла климат йолча районашка салташта керттерча обмундированел совнагIа тел полушубкаш, массазарча телогрейкаштеи боамби чубиллача хачештеи меттел — лаьрхIа тийга, боамби чубилла костюмаш. ЙIайхагIа йола кийнаш, кулгахйоахкоргаш. Шелал чIоагIа эттача, бекх чубоалла костюмаш тел царна. Ерригача климатически поясашка, къулбехьенгара дIаниккхача, нагахьа санна эшаш моттиг эттача, салташта валенкаш тел. Теркалде деза: воински барзкъаш салтечоа казарме а ученешка а паргIата хургдолаш даь да. ХIаьта граждански барзкъаш цунна новкъа хинна мара кхы эшаш дац. Цу тIа а, салташта уж леладе бокъо а лац.

— Мича бах салтий? Мишта вIаштIехьъяьккха я цар быт?

— Казарме бах. Цига Iомабалараи салаIараи хиланза дарг мел доаца хьалаш вIаштIехьдаьхад салташта. Казарме я дешара классаш, политико - массовии культурно - просветительнии болх бара ленински цIа да, лични состава лаьрхIа спальни помещени я, бытовой гIулакхашта лаьрхIа цIа, кулгашюхьмараш дула цIа да, обмундировании кога гIирси бокъабу моттиг а подразделенеи салтий шоайн хIамаш чуйоаллаю кладовой а я. Бытовой цIагIа я барзкъашта етта аьшкаш, электробритваш, корта тосса электромашинкаш, инвентари барзкъашта кагий ремонташ яра эша материалаши. ХIаьта, нагахьа санна барзкъаштеи кога гIирсаи йоккха ремонт яиза яргйоацаш моттиг нийсъелча, лаьрхIа йолча мастерскешка дIатела йиш я

КПСС XXVII съезда накъадолхаш

БоккхагIа мул боаккхаргба

Тха коллективо республика мехкдаьтта доаккха промышленность дегIайоалаяра лоархIаме дакъа юкъедихьад. Ханал хьалха 12 мае кхоачашъяьй газ яккхара пхе шера план, ерригa тарошаш йолаш я мехкдаьтта даккхара план а Сийлахь-боккхача Октябра 68 шу дуза ди хьатIакхоачаш кхоачашъяра.

Уж толамаш доахача шоай мул юкъекхухьаш ба управлене коммунисташ, партийни комитет. Собранешка, паркома заседанешка дийцад социалистически яхьа партийни кулгалдара, производства керттера участкаш коммунисташ а хьежабеш, чIоагIъяра дешаш управлене подразделеней кулгалхошеи специалисташеи еча отчеташка ладийгIад.

Экономикана партийни кулгалдар эргадаккхара дукха кердадараш юкъекхувл. Цу балха чулоацам овлангара тоабар, кIоаргбар духьа техкай паркомей цехови партийни организацейи балха планаш, кердача декхарашка хьежжа, кердаьхай уж, белгалъяьхай Iилман-технически прогресс сихъяра тIаерзаяь мероприятеш. Коммунистий хьинар айдара, хIаране шийгара а шийна уллувчунгара а доагIар хьадехара, кхоачамбоацараш дIадахара, гIулакхах дог лазаш хилийтара хьалаш вIаштIехьдаьхад управлене.

Парткомо профкомаца цхьана еча заседанешка цехий партийни, профсоюзни организацеша терко ю цехашка социалистически яхь шерагIа йоаржаяра, хIара болхлочо доккхагIа декхараши инженерно-технически болхлоша творчески планаши тIайийра.

Цу хьакъехьа хьдда гIулакхаш парткомо чакхдахар бахьан долаш карара пятилетка йолаелча дена планал совгIа даьккхад 10 эзар тонн совгIа мехкдаьтта, 16 миллион кубически метр совгIа газ.

Чурча таронех пайда эцара, керда техника а технологи а юкъейоалаяра, дикача опытахи къахьегам Iилман ларда тIа вIаштIехьбаккхарахи пайда эцара, цунца цхьана социалистически яхьа лелама кулгалдар тоадара чотагIа производства эффективность лакхъе гIерт тхо.

Цох массехк масал доаладергда аз. Планаши социалистически декхараши ханал хьалха кхоачашдеча керттера дакъа юкъекхухьарех я мехкдаьтта доаккхача Заманкульскии Карабулакскии участкай коллективаш.

Н. Балакирев секретарь волча промысла партбюро дерригa де гIерт мехкдаьтта дукхагIа даккхара, таронех ма могга дукхагIа пайда эцара. Цу хьакъехьа дика аьттув а боал коммунистий. Цудухьа хьовзам боацаш къахьийгад мехкдаьттахоша карара пятилетка йолаелча денз. Хьалхалаттарий мугIарашка ба коммунисташ Р. Гардалоев, И. Дыбцев, Г. Серабабина, депутаташ А. Могильный, В. Безрученко, парте боацараш И. Круглов, А. Кортиков, Г. Подолякин, дукха кхыбараш.

Тха предприяте лерттIа болх бара керттера дар да, мехкдаьтта доаллача моттигашка хий чу а ухийташ, тIоанашта еш йола давлени цхьан бoараме лоаттайр а, иштта мехкдаьтта кийчдар а дIадахийтар а, транспорт, инструмент, материалаш ца тоъарца ювзаенна дукха халонаш нийсъеннаяле а коммунисташ А. Шкаев, В. Поленников керте латтача тIоанашта давлени лоаттаяран мехкдаьтта кийчдаран участкай парторганизацеша де йиш мел яр даьд мехкдаьтта ма могга дукхагIа даккхара.

Мехкдаьтта даккхара тха управлене эттача таханарча хьалашка хьежача геттара боккха лоархIам болаш да Н. Москвитин керте латтача скважинашта капитальни ремонт еча цеха коллективо доаха къахьегама толамаш, ремонтникаша гойта хьинар. Цу цеха партийни организаце цIенхаптта терко ю скважинашта капитальни ремонт яра техникеи технологи эргаяккхара, бригадашта юкъе шерагIа йоаржае гIерт социалистически яхь. Производство дегIайоалаяра эггара лоархIамегIа дола дешаш къестадеча цу цеха коммунистий авангардни лоархIам лакха хиларо йиш хилийтай дIадодар кIезиг а деш, планал совгIа 12 скважинана ремонт е. Масала, хIанзлехьа шийтталагIча пятилетка чотагIа къахьегаш я мастер Х.-М. Аушев, коммунисташ А. Махнычев, А. Кривко, И. Кадзаев керте латта бригадаш. Иштта хьинаре къахьегаш ба коммунист И. Карагичев, комсомольцаш А. Поленников, В. Заруднев, П. Пискунов, кхыбараш.

ДикагIча оагIорахьа белгалъяккха еза В. Ищенко партгрупорг волча электрооборудованеи энергоснабженеи участка коллектив а. Соахка 125 эзар киловатт-сахьат электроэнерги кхойир управлене. ХIаьта укх шера 8 бетта кхояьй 44 эзар киловатт-сахьат электроэнерги. Цуи чотагIа стахановски болама 50 шу дездеча дийнахьа болх баьб мехкдаьттахоша. Шозза совгIа лаьгIъеннай пайда боацаш йоаеш хинна балха ха, 18 тонн условни доагор кходаьд.

Белгалбаккха беза кхыча тха подразделенеша беш бола болх а. БIарчча управлени хьайийцача укх шера 5,6 процент лакхъеннай къахьегама овсарле, 1,2 процент лохдаьд продукцега дIадодар.

Кхы а дикагIа болх бе таро йий-те? Хийцца я. Тхона доккха гIо дергда кердача техникахи технологехи пайда эцаро, Iилман-технически прогресс сихъяра наькъаш лехаро. ДIадахача шера уж мероприятеш чакхъяхаро диъ бIаь эзар совгIа сом пайда баьб управлене коллективо. хIаьта рацпредложенеш юкъекхувларах — 191.6 эзар сом.

Ди тIехьа гаргакхоачаш латт КПСС XXVII съездо болх дIаболабергбола ди. Партийни форума сийленца накъадахара, тIайица декхараши пачхахьалкхен планаши йизза кхоачашъяра доккхий декхараш латт хIара коллективана хьалхашка. Из дика кхетаду управлене коммунисташа, беррига болхлоша. Цудухьа деррига тхоай низаш оарцагIдаьхад оаха къахьегаме наха кхетам луча керда мулаш дахара.

Н. ЦИБУЛИН,
«Сунжанефть» НГДУ парткома секретарь.

Дикача къахьегама толамашца накъаенай Мусаева Зара Сийлахь - йоккхача Октябрьски Социалистически революце 68 шу дузача цIейна. Из болх беш я Грозненски «Электроприбор» яхача завода цхьоалагIча цехе токарь - револьверщик йолаш.

Мусаевай хьанала къахьегам дуккхаза белгалбаьхаб сийлен грамоташца, маьхерча совгIаташца.

Дукха ха йоаццаш йоккха дегагIозле хилар Зарай вахаре. Завода комсомольцаша из дIайийцар ВЛКСМ мугIарашка.

СУРТА ТIА: З. Мусаева.
И. ПЛИЕВА сурт.

ДИКА А ВО А—ЮКЪА

Тха коллектива вIаштIехьдаьннад буруй тохара процесс сихъяра гIо деш йола керда цементировочни муфташ арахеца йолае. Из боккха толам ба, хIана аьлча, уж оаха мара вай мехкарча кхы цхьан заводе хьаеш яц.

Бурувдеттарий болх геттара аттача боаккхаш йола из оборудовани хьаеча къахьегаш я Волов Виктор Петровича кулгалду комплексни бригада.

Тахан балха тIа лакха хьоккхамаш а гойташ эггара лоархIамеча участке къахьегаш йола бригада вIашагIъелла дукха ха яц.

ХIаьтта хьахиннача кердача бригадах фу доал хьажа воалаш санна ший коллективаца из яхье ялар дийхар Тульцев Евгений Васильевича. Волова а цун новкъосташа а из гIулакх раьза а хинна хьаллаьцар. Цар дика кхетадора из санна йолча бригадаца яхь лелаяр балха тIа пайдане хургдолга.

Вокхар шоай аргIагIа комплексни хьисапе къахьега йолаеннача бригада болх дикагIа дIагIоргбола къайленаш тахка а иштта керда формаш юкъекхувла а гIо дора.

Масала, Тульцева коллективерча болхлой новкъосталца укхаза бригада совет вIашагIъелла, малагIа лостамах болх бе беза дIахьийхар.

ХIанз кIира даьчунна итог еча хана яхье яьннача шин бригада Советаш вIашагI а кхийте цхьан бригадо шоллагIчох лечкъа а ца деш гучабоах цу юкъа брак яьраш, производственни дисциплина телхаяьраш. Теркал ца еш йитац болхлоша тийна рационализаторски предложенеш а уж производствана юкъейоалаярах хьахиннар а.

Масала, хьаькъале болх беш дикачоа тIакхувш хиларах белгалбаьннаб Тульцева бригадера токараш Аверьянов Владимири, Хасанов Мухьмади. Цар еннача рационализаторски предложенех, хьалха дуккха ха дIа а лоацаш кулг-кара вIашагIъехкаш хинна 9 Т яха клапанаш хIанз станокаца сихха вIашагIъехк. Иштта Волова бригадера токара Митрофанов Александреи слесарь-сборщика Епифанов Виктореи еннача предложенех, хьалха кулг-кара насосаца тохкаш хиннача муфташта хIанз механически пресса тIа гидротохкам бу. Цо таро лу кIира беш хинна болх цхьан дийнахьа чакхбаккха. Дукха ха йоацаш цу шин бригадерча рационализатораша кердача хьисапе корпусашта буруй хьовзаде таро луш йола кондуктор хьаяьй.

Цу шин бригада юкъе яьржача социалистически яхье хьалхле Волова бригадага я. Цо доаха толамаш шоай долаш санна дика хет Тульцева бригадерча болхлошта.

Хьалха доаладаьча масалаша къаьгга хьахьокх дика а во а декъаш цу коллективаша социалистически яхь лелаеш хилар.

Цудухьа цеха коллектива дIабахача ийс бетта производственни план 103,7 процент кхоачашъяьй.

Х. РАХИМОВ,
Грозненски ремонтно-механически завода № 2 йолча цеха воккхагIвола мастер.

ПРОПАГАНДИСТИЙ ДЕШАР

КПСС Нохч - ГIалгIай обкома политически сердалон ЦIагIа шоай болх йистебаьккхаб «Коммунистически нравственностах йола ленински учени» яха курс Iомаеча КПСС горкомийн райкомийн массазарча районни семинарий секцей кулгалхойи пропагандистийи шин кIира лаьрхIа йолча курсаша.

«ДегаIаена социализм массе оагIорахьара эргаяьккха тоаяр — хIанзарча хана партеи халкъои беча балха керттера лостам», «В. И. Ленина, КПСС-а коммуниста нравственни оамалех», «Идеологически пропагандистски балха психолого - педагогически аспекташ», «ХIанзара буржуазни ревизионистски аспекташ», «ХIанзарча буржуазнии ревизионистскии этически концепцешта критика е эшаш хиларах» яхача а, иштта психологе, педагогика методика проблемаех а дувцаш ладувгIарашта хьалхашка къамаьлаш дир Iилманхоша, вузий преподавателаша, партийни болхлоша.

Курсашка хилар семинарски занятеш, балха опыт дIа-юха йийкъар. ВIаштIехьдаьхар республика административни органий кулгалдеча болхлощеи йоазонхощеи вIашагIкхетараш.

Л. КОДЗОЕВА.

НИЗ КХОБЕРГБАЦ

Грозненски кондитерски фабрике къаьстта теркам тIаухийт оборудовани кердаяьккха хувцара, технически прогресс сихъяра. Иштта дIабахача 9 бетта ерригача оборудованех 20 процент яр кердачунца хийцан. Кхы тIа а оттаяьи продукци хьаеш йола пхи машина, ирис хьаеча цехе керда лини, шиъ универсальни вакуум-аппарат оалха юкъейоалаяьй, продукци шелъеш дола кердa шиъ истол оттадаьд.

Уж деррига гIулакхаш чакхдахар бахьан долаш вIаштIехьдаьлар заданел совгIа 400 тонн продукци арахеца. Цунца цхьана фабрика администраце, общественни организацеша хадданза тIахьожам лоаттабу кадрашца беча балха.

Массаза болх беш йолча производственни совещанешка, «пятиминуткашка» хIара дийнахьа баьча балха итогаш ю. Цига гучадоах нийслуш дола кхоачамбоацараш, уж дIадахара хьдда наькъаш белгалдоах.

ДIабахача сентябрь бетта а во къахьеганзар тха коллективо. План 220 тонн йолаш 227 тонн продукци арахийцар карамельно-бисквитни участка коллективо, планал 7 тонн дукхагIа продукци арахийцар розничн участко а, хIаьта ерригача фабрико планах йоагIачул 72 эзар сома дукхагIа продукци арахийцар.

Укхаза къаьстта белгалъяьлар А. Бислиева, Т. Халилова керте латтача участкай коллективаш, иштта дика къахьийгар болхлоша-коммунисташа Р. Баркинхоевас, З. Соломатинас, Т. Хамхоевас, В. Мартиненкос.

ДIахо йодача хана фабрика коллектив къахьегама овсарле лакхъяра мел эша таронаш йолаш я. Керттердар. — царех лерттIа пайда эцар. Болхлой моттигашта аттестаци яро вIаштIехьдоалийтаргда лакха квалификаци йола болхлой кийчбе. Оаха даьча лоархIамаша хьагойт шийтталагIча пятилетка хIара шера продукци арахецара боарам 4 процент лакхбе йиш йолга.

Н. СЕЛЕЗНЕВ,
Грозненски кондитерски фабрика директор.
А. БИСЛИЕВА,
партбюро секретарь.

Доазол дехьара

Социализма мехкашка

НАЬХА ЙОАКХО ЕШ

Чехословацки машар лорабара комитета председатель академик Берджих Швесткен сои вIашагIкхийтар Прагерча центральни больницех цаI йолча «Виноградашка». ГIулакх миштад аьлча, общественни болх ше хьинаре бой а, ший керттера йола лора специальность дIатоссаш вац академик.

— Социализма идеалашца хьаштдолаш хиннав со, — йоах Б. Швесткас, — бера хана денз. Со ваьв Кладно, болхлочун дезале. Са даь да шахтер хиннав, да—болхло. Чехе революционни болама центр яр тха город. Кхувш воагIача а кхийнача а хана хьалхарча мая манифестацешка ихав со, марксистски литература дийшад.

Кладно сайна енна эггара хьалхара революционни къовсама урокаш накъаьлар сона тIехьагIа, Праге медицински институте дешаш волаш. ТкъоалагIа шераш чакдоалачеи ткъаь иттлагIдараш доладенначеи хана кIезига бацар столице революционни уйлаш йола студенташ. Къаьстта хьинаре болх беш яр социализма идеяшта пропаганда еш хинна студентий-медикий аьрдехьара фракци. Буржуазе ший хур дора, студенчество ший бе йолла а цун низ шоашта гIойлена хургболча оагIора лостабе а гIерташ.

Буржуазена духьала лоаттабаьча къовсаме оаха пайда нйбора духь-духьача формаехи методехи. Цкъа лаьрхIар оаха предприятешкарча болхлошкара хьал миштад хара, студентий - медиций группа вIашагIйолла. Цунах хьахиннар дар тха бе кхаьча буржуазе болхлой класса эксплуатаци еш хилар хьагойташ хинна тешал. Уж даннеш дIаелар оаха коммунисташка — парламента депутаташка. Цар шоаш къамаьлаш деш уж факташ а кхувлаш дIадовзийтар буржуазни общества вахар.

Мюнхене сговор ма йингге фашистаща Чехословакена яь оккупаци трагически событи яр тхона, амма кхоачарча денах бола тха тешам боабанзар цо. ХIаьта Германе Советски Союза духьала болабаьча тIемо кхы а совъяьккхар оккупантащца къовсам лоаттабара уйла. Кердача хьалашка къовсама керда формаш эшар. 1942 шера профессиональни цамогараш долча наха — хIаьта уж шахтераши металлургаши бар — гIо дара йолча организаце хьисапе Клодне оаха вIашагIъеллар консультацей пункт. ТIа а ийбеш цигара ханна цхьа ха яллалца больнице дIа а хьожабийя хьулабора гестапана карабахар кхерам тIаэтта нах. Из кхераме гIулакх дар, хIаьта а тха вIаштIехьдаьлар дуккхача болхлошта ца лувцаш кIалхарбовла а допросаш ца яйташ бита а гIо де.

Цу хана парте тхона хьалхашка увттадаьча керттерча декхарех цаI дар кагирхошта юкъе болх бар. ТIехьагIо халкъа художник хиннача Карел Соучекоца цхьана оаха вIашагIделлар самодеятельни кагирхой театр. Репетицеш яра кепе вIашагI а детталуш, оаха дувцар фашисташта духьала къовсам динагIа миштa лоаттабергба, фронтерча хьалах бакъдараш, советски а чехословацки а лаьтта фашистаща леладеча оакхарий гIулакхех кагирхошта дикагIа миштa дувцаргда яха дешаш. Тха театр наха дика тIаэцар, чIоагIйора фашисташта духьаларча къовсама уйлаш.

Чехословаки Советски Эскаро фашистех мукъаяккхаро хьайийллар са а са ноахала а кхела керда оагIув. Керда социалистически Чехословакн бахьан лоаттабаь къовсам къахьегамхой кот а болаш чакхбаьлар 1948 шера февраль бетта. Хьалхашка латташ де дезаш дукха гIулакхаш, е эзаш дуккхача хIамай йоакхо. Iалаьмате доккхий декхараш дар. Уж къестадеча дакъа лоацаш, дукхача бехктохамеча посташка болх бе бийзаб са, къахьегамен социальни Iалашони министр, Карлова университета ректор волаш, дипломатически посташ тIа волаш доазол дехьа хиннав.

Тха социалистически общество, — дIахо дувц Б. Швесткас, — эггара везагIа лоархI саг, цун йоакхо ю. Ший хана В. И. Ленина дукхагIа кертагIдаьхад, халкъа Iаьдало эггара чIоагIагIа йоакхо е езаш дола хIама къахьега саг хилар. КПЧ-аса чехословацки социалистически пачхахьалкхено нийса чакхйоах ленински указанеш, даим совбоах къахьегамхошта эшарий йоакхо яра тIаухийта теркам; цунна дола тешал да тха мехка наха медицински гIулакхаш дар чIоагIгIа дегIадена хилар. Дагадохийтаргда вай, 1948 шера, социалистически революци котъяьннача шера тхацига цхьан лора 1158 саг кхоачаш хиннача, хIанз 286 саг мара ца кхоачаш хилар. Шоана ма гарра, тайп-тайпара ма дий цу хана хиннеи хIанзареи гIулакхаш.

— Миштa хургда аьнна хет Хьона 2045 шера социализма дуне а кердача дунеи саг а?

— Селла гаьнарча хана хургдар го хала да. ХIаьта а со тийша ва хьатIадоагIача бIаь шера социализма позицеш дIахо чIоагIлургхиларах, социалистически демократи дегIайоагIаргхиларах, наьха потенциальни таронаш гучаяргхиларах. Общества теркама юкъмоттиге вусаргва саг, цун йоакхо яр. Кердача дунеи саг ше материально дикагIа ваьха ца Iеш, культурни боарам дукха лакхагIа болаш хургва. Цунна хьалхашка хьаеллалургья творчески къахьегара, Iалама къайленаш кIоаргга йовзара йола таронаш. Духовнии материальнии маьхаленаш бокъонца йола вахара критереш а хинна дIаттаргья. Шеко яц, из деррига хургда лаьтта ядерни катастрофа хIалак ца дой.

— МалагIа да Iа Iайха тIема духьаларча болама, керда тIом ца хилийтара а машари прогресси бахьанерча а къовсама юкъе лаьца дакъа?

— Ховш долчча тайпара, кердача тIема духьалара къовсам дIаболабеннаб германски фашизми японски милитаризми йохаьчул тIехьагIарча хьалхарча беттаshка. 1945 шера США атомни бомбаш чуйийттар японски городашта Хиросиманеи Нагасакенеи. Из бар оагабаь бий, Советски Союза, социализмана бола кхерам. Уж бийнаш хIанз а эгадеш латт. Цунна дола тешал да американски «евроракеташ» дIаувттаяр, США космосах тIема гIулакхашта пайда эца гIерташ хилар.

МоллагIча Чехословацки гражданина а санна, уж факташ теркал ца е йиш яц са. Миллионаш бола ЧССР къахьегамхой моллагIча Малхбузен агрессивни империалистически гIозараша дагахоабача тIема авантюраша духьала ба.

Сона дика йовз ЧССР къахьегамхой уйлаши царна дагалаттараши. Массехк шера хиннав со европейски кхерамзленеи цхьана гIулакхаш леладараи яхача Чехословацки комитета председатель, хIаьта 1976 шера денз Чехословацки машар лорабара комитета председатель ва. Де йиш мел яр ду оаха машара тIехьарча къовсамхоша лоаца дакъа кхы а доккхагIа хилийтара. Лаьтта маьршача вахара лаьрхIа да, цунгара яккха йиш йоацаш йола сага бокъо я машаре вахар.

Николай МОИСЕЕНКОВ,
АПН соб. корр.

Прага.

ПРИНЦИПИАЛЬНИ ПОЗИЦИ

НЬЮ-ЙОРК, 29 октябре. ТАСС корреспонденто В. Чернышева хоам бу: Советски Союзо чIоаггIа во лоархI ЮАР расистски режимо цу мехка бахача нахах дукхагIа барашца лелаю апартеида адамий хила йиш йоаца политика. Цу хьакъехьа дувц апартеид дIаяккхара дунен халкъаша бартагIа де лаьрхIача гIулакхех йолча ООН апартеида духьаларча лаьрххIача комитета доклада тIа боалабаьча СССР хоама тIа. Апартеида политика — адамленна духьалара зулам. Из таръяла йиш йолаш яц ООН Уставаца, колониальни мехкаши халкъаши мукъадахарах йолча декларацеца, дунен халкъашта юкъерча бокъон нормаица, хIаьта из да дунен халкъашта юкъера машари кхерамзлен толхаяр.

СССР хоама тIа белгалдоах, ООН декхарийла хилар ший Кхерамзлен Совета резолюцега хьежжа ЮАР расистски режима герз, тIема эша материалаш, тIема транспортни средстваш, хIаьта иштта уж хьаяра эша лицензеш телара, ядерни герз хьадареи разработка яреи даькъа Преторeца моллагIа гIулакхаш цхьана леладара оттаяь эмбарго йизза кхоачашъяйта гIерта. Ядерни герза тIакхачара даькъера ЮАР планаш йохае еза.

Хоама тIа чIоаггIа во лоархI тIема - политически хьакъехьа расистски режим хьаллоацилга шердара тIаерзаяь йола США а цун эггара гаргагIарча союзникий а курс. США ЮАР Iаьдалашца «конструктивни цхьана гIулакхаш леладара» политика. Притори цар шоай ткъама кIал лацаро совъяьккхай шоай мукъагIарча пачхахьалкхенашта духьалара цун агрессивность, чIоагIъяьй ЮАР апартеида моастагIашта духьала лелаю репрессеши ду низаши.

СССР хьаллоац Малхбузен державаша, хьалхарча аргIанна, НАТО членаш долча мехкашеи цар транснациональни корпорацешеи расистски режимаца цхьана леладу моллагIа гIулакхаш, къаьстта цун низ чIоагIбара тIадерзадаь долеи апартеида система дIаяккхара новкъарло еш долеи тIемеи ядерни даькъердараш соцадара хьакъехьара ООН хьадехараш.

Халача а кхерамеча а хьале яхаш я Никарагуа. Вашингтонски администраце тIема кхоачамашца ди тIехьа дукхагIа хьаллувцаш бале а сомосовски головорезаш парх аьле боха а бийя массаза а эшабеш хьабоагIа. Контрреволюцеца мехка лоаттабеча къовсаме боккхача лоархIаме я чурча гIулакхий министерства подразделенеш, Сандинистски халкъа эскара (СНП) бIухошца, «милисиаиоса» отрядашца цхьана республика лораелга Iалашдеча низий дIадала йиш йоаца дакъа да из.

СУРТА ТIА: чурча гIулакхий министерства подразделенеех цаI.

Г. НАДЕЖДИНА сурт.
ТАСС фотохроника.

уж. КIиранна цкъа—банни ди. Чухьнахьа дувхаду барзкъаши меттаw тIа тесса кисе хIамаши хувц салташта.

ХIара подразделене тикаши чайнеши я салтий сагота гIа эша товараш эца, чай, кофи, лимонад, шура, кефир мала, хIама кхалла йиш йолаш.

— Мукъача хана фу деш хул салте? Военни гIирс бувхача хIанзарча къоначa сага эша духовни хIамаш миштa кхоачашду?

— Военни городашка я салташа шоай мукъа ха дIахьош йола дика кийчъяь спортивни комплексаш, хIанзарчар тайпара клубаш. Каст-каста уж болча хьоашалгIа боагIа бовзаш бола яздархой, артисташ, художественни коллективаш. Клубашка болх беш я халкъа университеташ, культура учрежденеш, библиотекаши читальни залаши, знаней тайп-тайпарча доакъошта лаьрхIа лектореши кружокаши. Кинофильмашка хьажараш, концерташ, спектаклаш, салаIара сайренаш, самодеятельни творчествага хьажараш, экскурсеш, спортивни яхьаш... Уж деррига хIамаш дизза чакхдаха вIаштIехьдалац, хIана аьлча, тIехь - тIехьа дукхагIа хул уж эскара доакъой (кемай) командираша, политболхлоша, клубни активисташа, спортивни комитеташа лични составо салаIара гIулакх вIаштIехьдоаккхилга творчески леладеш хилар бахьан долаш. Лоацца аьлча, салте массе оагIорахьара дегIавоалавара мел эша хьалаш вIаштIехьдаьхад эскаре.

— Иллеца оалаш ма дарра, «ши Iа даьлча, ши бIаьсти яьлча» салте эскаре гIулакх даь варгва тIаккха граждански вахаре юха гIоргва. Къонача сага бехктокхаме йолча цу событена кийчвой из эскаро?

—Эскаре гIулакх дар — из даим Iомавалар да. Бакъдар аьлча, эггара хьалха военни специальносташ Iомаю салташтеи матросаштеи. ХIаьта царех дуккха яраш-м гражданскичарех таръяь ма йий — шофераш, электрикаш, слесараш, повараш, медицински служба зIамагIбола специалисташ, и. кх. дI. Лоацца аьлча, цхьаккха тайпа професси а йоацаш эскаре гIулакх де баьхка къона нах тоъал доккхача даькъе квалифицированни специалисташ а хиле цIаболх. ХIаьта эскаре гIулакх де бахкале белггалара профессиональни кийчо йолаш хиннарий таро я из дIачIоагIъе а лакхъе а. Лакхера образовани йолаш бола тIема гIулакхаш тIара нах а хIаьта иштта вузий студенташ болчара эскаре боалабаьраш а, массаза а яхар мо, дешара часташка дIахьежабу царех сержанташ, старшинаш, цар образованега хьежжа йолча профессей специалисташ кийчбара. БелгалдоаккхаргДа аз, дешара заведенешка дешаш болча хана бокъонца дола военни гIулакх де тIахьийха хиннараш, запасе дIабахийтачул тIехьагIа, эскаре хьехале уж дешаш хиннача дешара заведене а курсе а дIахо деша бокъо йолаш хилар, дешара заведене дIачуоттаваьча дийнахьа денз аргIанарча сессе результаташка кхаччалца стипенди а телаш.

Бокъонца долча гIулакха тIара мукъабовлийтача военни гIулакхаш тIарча наьха бокъо йоккхагIа я воински частий командоване дIахьожабеча лакхерчен юкъерчен специальни дешара заведенешка а вузашкарча кийчон отделенешка а деша дIачуотта. ХIаьта шоай дIахора кхел эскара хетае лаьрхIарий йиш я гIулакх дара хоадаь хинна ха чакхъяларга ца а хьежаш военни-дешара заведенешка деша баха.

Хьона ма гарра, эскаре теркалъяьй салтий вахара ерригa оагIош: бытовой паргIатонаш а, мукъача ханах пайда эцар а, профессиональни говзалаш чIоагIъяра таро а. гIулакх даь баьнначул тIехьагIа шоай дешар дIаходахьар а. ХIаьта а вахар — вахар ма дий. Салташа даьшка-ноашка кхухьийтача шоай письмош тIа леткъаеш моттигаш нийслу вIаштIехьъяланза йола быт, дика боаца кхача... Цу тайпара факташ тхона а йовзаш я. Цудухьа хIара воински подразделене уставо дIадехараш нийса кхоачашдергдола, салте массаза а виза, кога гIирсаца, барзкъанца дика Iалашваь, даим дог айденна хургвола гIулакх де гIерт тхо ма хулла.

— Мегаьд, салте ший вахара раьза хилар лоархIаргда вай, цу хьакъехьа даьга-наьнага яздаь а хилда цо. Цхьабакъда, хIаьта а царна лов, яз мел даьр бокъонца бакъдолчунга хьежжа хиларах шоай дог тешаде, духхьал воI бIарггаго. Из волча воински часте бахка мегаргбий уж?

— Дика мегаргба. Сий деш тIаэцаргба уж цига. Долла хIама гойтаргда, дувцаргда. Воински подразделенешка даьша-ноаноша изъкъа баьхкачул тIехьагIа саластIа а, хIама кхалла а, воIаца шоай дег тIара къамаьл де а йиш йолаш лаьрхIа кийчдаь цIеноиш а да.

Дика традици а хинна дIадоладеннад, присяга тIаэцача деношка дайи ноанойи воински часташка ухилга. Цу тайпара вIашагIкхетараш тхона дика хеташ да, хIана аьлча къонача тIемахошта тIема - патриотически кхетам балара гIо ду цар. Даьша-ноаноша царна хьалхашка къамаьлаш ду. шоай къахьегамах, фронте хиннача хIамаех дувц (царна юкъе а ма бий Сийлахь-боккхача Даймехка тIем тIа дакъа лоацаш хиннараш). Къонгаш тIахьех ноахалий традицеш нийса лелаяра, Даймехка доазонаш тешаме лорадара.

Цхьабакъда, хIара беттабетта хIана ахац аьнна эскарера шоай бераш долча ухаш бола дезала тIера дай а болаш ба. Уж санна барашка ала безам ба са: ца эшаш да шун из. Шун воI бокъонца кхийна ваьнна саг. Даьхе лораер ва, хIаьта оаш зIамигача бера санна цун йоакхо ю. Ший сакхетам чу вайтеша из, уйлае а ший гIулакх де а Iомавалийташ шоай из. Посылкаш а ахча а сел каст-каста кхахьийта дагIац. Аз ма аьларий мел эшаш дола хIама долаш ва салте. СовнагIа еча йоакхоно толхаву салте. Цудухьа дицде дагIац, шун къонгаш эскаре гIулакх деш болга, оаха уж айхье несарий санна хургбоацаш, тIемахой хургболаш кийчбелга. Салтечоа доагIача даькъа кхоачаш йола халонаш — уж я хIара маIача саго ла езаш йола халонаш.

«Правда» Пресс-бюро, 1985 ш. октябрь.

КЪОНАЛА ЦIЕЙ

ДIадахача кIирандийнахьа Грозне чакхъьялар ВЛКСМ 50 шу далара цIерагIа йола эстафета.

Итт сахьат дьнна ха я. Ленина майдан тIа спортивни барзкъаш дувхаш дукха дешархой, кагий нах, мехкарий ба. Массе сагIорахьара хьатIаух спорт дукхаезараш. ДукхагIбараштa бе зизаш доахк. Наьха беларо хьалйнзай ерригa майда.

Тахан йоккха эстафета я. Вай республике традиционни хинна дIаэттай из. ХIара шера октябра тIеххьарча деношка юкъерча школашкара, профтехучилищашкара, техникумашкара, институташкара, къахьегама коллективашкара дешархой, студенташ, къона болхлой арабоал эстафетни яхьашка.

Дукха ца говш дIайолалу парад. Спортсменаш, физкультурникаш хьаарабоахаш ва тIема, къахьегама, спорта ветеран В. П. Денисенко. Командни эстафета кийча хиларах дола рапорт дIаац ВЛКСМ Грозненски горкома шоллагIча секретара Р. Алмазова. Зизаша хоздаьча Ленина памятника юхе латтача тхогахьа кулгаш лестадеш мугIарагIа хьалболх №№ 41, 33, 56, 15, 61, 44 йолча школашкара дешархой.

Парад чакхъьялча цхьан юкъа сатем отт майдан тIа. Дег тIара доагIа дешаш оал спортсменашна Алмазов Русланa.

— Эзараш, эзараш кагирхой, — йоах цо. — спортивни яхьашка арабувл вай городе. Къоначар спортивни говзал лакхъяра бокъонца йола школа хинна дIаэттай ГТО стартaш. «Телата бургац» яха ВЛКСМ ЦК приз яккхара яхьаш, могашал лораяра шоаттденош, сатувсама стартaш. Доккхал деш йоах вай городерча комсомоло хьалкхебаьча Турищева Людмилай, Арсамаков Исраила, Тарамов Руслана, Тузникова Лидай, дукхача кхыча спортсмений цIераш. Шоана юкъе а хургба цар дIадолалаь гIулакх дIаходахьа низ кхоачаргбараш. Аьттув балба шун!

Цул тIехьагIа дIайолаелар яхьаш. Города эггара дукхагIа нах, машинаш лелача улицашка гIолла чакхйоал 1025 метр йIоахал йола эстафета дистанци. Байдда болхача спортсменашта хьалха а тIехьа а йолхача ГАИ машиний наряда кулгалдеш ба майор М. Ш. Хадкиев.

Дукха нах арабаьннаб улицашка. Къаьстта дукха да бераш. Шоай школашкара дешархой спортсменашта юкъе бIаргабайча йоккха дегаIоз хул царна. Ерригa дистанци 20 этапах латт. Ший этап йистеяьлча юсаръяьнна салоIаш латт Ахильгова Рая.

— Тха команда хIанзарчоа ворхIлатIа йоагIа, — йоах цо. — Эстафетни гIажилг сона хьанхоачача хана нийслагIа мара дацар тхо.

Дистанцех хьалхабоагIараш финиша гаргагIертаб яхаш хоам бу судейски коллеге. Спортсменаш гучабаларга хьежаш ба спорт дукхаезараш. Эггара хьалха финишага кхоач № 41 йолча юкъерча школа 10-ча класса дешархо Евсюкова Елена. ЧIоагIа дог гIоздаьнна я из.

— Эстафета ерригача команда толам ба, — йоах цо. — Сай новкъосташа дIадоладаьр чакхдаьккхар аз. Кубок юха а тха школе юс.

РЕПОРТАЖ

ШоллагIча моттиге я № 56 йолча школа команда. Дукхача хана дейз эстафеташка дакъа лоацаш хьайоагIа цу школера команда. Цул дукха тIехьайнсапзар кхоалагIа моттиг яьккха № 44 йолча школа коллектив.

Дукха ха ялалехьа шоллагIа старт хилар. ХIанз яхьашка дакъа лоацаш я училищай, техникумий, институтий, къахьегама коллективай командаш. Цига дакъа лоацаш ба республике дика бовзаш бола спортсменаш, физкультурникаш. ХIара кердача этапагIа хувцамаш хул дистанце наькъашка: цкъа цаI, тIаккха вож хьалха йоалаш йоагIа йиъ команда.

Эстафета финиша гаргагIертар. Нохч - ГIалгIай паччхьалкхен хьехархой институтера спортфака студенташ толаргхиларах шеко йолаш бацар гулбеннараш. Дуккхача шерашка эстафетах котбувлаш хьабоагIа уж.

Цхьабакъда, котбаьннараш хургбола хьехархой бацар. Хьалхара моттиг яьккхараш химико-технологически техникума студенташ бар. Хьехархой шоллагIен меккдаьтта техникума студенташ кхоалагIен хилар. Яхьаш чакхъяьнначул тIехьагIа котъяьннача командашта кубкаш дикагIболча спортсменашта сийлен грамоташ елар.

М. КАРТОЕВ.

СУРТА ТIА: эстафетни яхьаш.

В. ЕЛИЗАРОВА сурт.

ЭСКАРЕ БОЛХАЧАРНА

ВЛКСМ обкомои Нохч-ГIалгIай кинофикацех йолча Комитетои 28-ча октябре республикански призывной пункте чакхъяьккхар «Дошол езагIа, аьшкал чIоагIагIа, дуIал низ болашагIа» яха тематически сайре. Из сайре хетаяьяр къонача тIехьенна интернациональни, патриотически кхетам балара. Цун девиз яр: «ДегIаца низ болча хана, аз хестаергья хьо, нана-Даьхе!» яха дешаш.

Сайре хьаеллаш къамаьл дир республикански военкомата болхлочо эпсара А. И. Лычана. Цул тIехьагIа кинофильмай фрагменташка хьежар, монтаж йийшар, республикерча краеведчески музея интернациональни, тIема - патриотически тематика йолча выставке хилар.

Сайре дIахьош дакъа лаьцар поэташа Сулаев Махьмада, Чахкиев СаIида, Арсанукаев Шайхе, тIема а къахьегама а ветерана П. П. Попова.

Дукха ца говш эскаре гIулакх де баха безачар цIерагIа къамаьл дир призывника Гайрбеков ВахIида.

Сайрен сценари язъяьр а из дIайнхьар а «Радуга» яхача кинотеатра директор М. Шамаев вар.

М. МАЖИТОВ.

Город цIена хилийта

Халкъа депутатий Грозненски Совета исполкомо ханханнахьа арайоах предприятей, учреждений, организацей кулгалхошта, квартирашка бахача наха, шоай доалахьа цIенош дараштa город Грозне коашка, улицашка, переулкашка, нувхаш, кхыйола хIамаш йоагае йиш ца хилар а ше дIадехар кхоачашдеш боацараштa гIодаш деттаргхилар а дIагойташ йола решенеш. Иштта соцамаш тIанийдой а, уж кхоачашдац. Иштта кхоачашъяц город наха новкъа хургдола таташ ца хилийтарах йола решени а. Масала, Заводской районе нах чубахача цIеношта юххе 2-гIа переулоки, Лескова улицеи вIашни тIехйоаллача хьалъяьй пожарни охрана служебни помещени.

Пожарникаша цIеношта юххе Iоттаяьй шоай коа Iайна нувхаш чутувса лаьрхIа йола йоккха металлически яьшка. хIаьта яьшка йизачул тIехьагIа уж ерригa нувхаш йоагаю. КIурои хьажои цIагIа багIа йиш йоацаш дола хьал оттаду гонахьа бахача наха. «Наьха садукъар» аьнна цIи тиллай цу яьшках гонахьа бахарaша.

Цу тайпара йола наьха «садукъаргаш» увттаяьй № 4 йолча больница, поликлиника, царна лоаллахарча школа коашка. Уж оттаяьй бувзама отделене зданеней берий бешаи юккъе. Паччахьалкхен цIеношка а шоай доалахьа долча цIеношка а бахача наха йоагаю нувхаш шоашта юххерча тротуараш тIеи наькъаш тIеи. Из хIама го йиш я Ноя Буачидзеи Гагаринеи цIерагIча, Социалистически оалача, кхыча улицаш тIа каст-каста.

Отта а доагIаш хаттар отт: массане а кхоачашъе езаш йола исполкома решени кхоачаш хIана яц? Сога хаьттача, из кхоачаш ца яра бахьан да исполкома болхлоша шоаш цу гIулакха теркам тIабохийташ ца хилар. Городерча райисполкомашкара, цар чурча гIулакхий отделашкара, санинспекцегара, жилищно-коммунальни отделашкара, из гIулакх де декхарийла йолча кхыча организацешкара дIадехац цар цу деша тIахьожам лоаттабар.

Цу гIулакха чIоагIа теркам тIабахийта беза ха хьатIакхаьчай. Городе бахача наха лов Грозный цIена а хоза а хилар. ГIулакх доацар сана ягIа йиш яц Заводской района милици. Участкови милиционераш оарцагIбала беза городе порядок хилийтара.

С. ЛЕВЧЕНКО,
пенсионер.

ОАШ ТХОГА ЯЗДАЬДАР

—Сона дукха дезаш газет да «Сердало». Пхийтта шу да аз, цхьа номер юкъагIа ца юташ, из деша. Цхьабакъда, укх шера таро ца хилар кхераш ва со. ХIана? Тхоай поселка бувзама отделени «Сердало» хьаязде дагахьа вахача цхьадола документаш тоъац, аьнна ца а яздеш висар. Цудухьа аз дехар ду «Сердало» болхлошка, шоашта карагIдоале, 1986 шера из хьаяздар гIулакх вIаштIехьдаккхар, — язду ше редакцега дайтача письмо тIа Магадански областа, Хасынски района Стекольный яхача поселке вахача М. Бузуркиева.

Редакце кхоачашдир письмо автора дийхар. Цун цIерагIа «Сердало» хьаяз а даь, из вахача моттиге дIадахьийтад цох тешал деш дола квитанци. Цу тайпара каьхат цаI дена Iац редакце. Цудухьа, М. Бузуркиевна а кхыча автораш а тха дIахайта безам ба: кхыдола газеташ санна «Сердало» язде йиш я вай мехка моллагIча бувзама отделене.

* * *

Наьсаре вахача Гулиев Асланбека редакцега яздаьдар 20 шу совгIа болх баь стаж хилча пенси ца дала бокъо йий, яхаш. Цунах жоп дала газета дийхар НГIАССР социальни Iалашои министра заместителага В. Магомадовга. Цо хоам бир:

Ханага диллача хьона пенси доагIар, цхьабакъда, балха стаж 25 шу ца хилча дала бокъо лац пенсе хьакъехьарча законодательства. Балха стаж йизза йоацаш хилча телаш долча пенсена а бокъо яц хьа. хIана аьлча, хье болх беш волча хана а балхара дIаваьнна цхьа бутт баьлча а пенси хьожаде, аьнна дехар даьдац Iа.

* * *

— Са ши бер да. Шера йоагIача профсоюзни отпускал совгIа, алапи а доацаш отпуск йоагIий сона? — яхаш хаттар ду ше редакцега дайтача письмо тIа город Грозне яхача Арсамакова Фатимас.

Шиъ е шиннел дукхагIа бераш долча ноаношта шера йоагIачул совгIа алапи а доацаш кхы тIа ши кIира отпуск йоагIа, нагахьа санна бераш шийтта шу кхачанза дале.

* * *

СурхотIарча укупорочни завода директора Г. Аушева редакце а вена хоам бир, 1985 шера 19 сентяберча «Сердало» тIа кепатехача «Собране лоархIам айбеш» яхача статья тIа гIалат далийтад, аьнна. Цу тIа яздаьд **из балхара дIаваькхав,** аьнна. Мадарра аьлча, **из хIанз а тIехьа цу предприяте директоралла болх беш ва.** ХIаьта материал кийчъеча хана гIулакх доагIIача тайпара ца тохкаш шийгара ледарло ялийта корреспондент чIоагIа бехктокхаме эзав.

УНАХЦIЕНОН СТАРТАШ

Традици хинна дIаэттад халкъа боахама болхлоша шоай профессиональни цIейш стадионашка, спортивни майдашка дездар. ДIадахача могашал лораяра шоаттдийнахьа спортивни яхьашка дакъа лоацаш хилар транспортникаш.

Спорта цIей дIадоладелар производственни гимнастика ярца. Цун программа оттаяьяр СССР спорта мастераша Бабина Иринаси Никишина Риммаси.

Дукха ца говш 800 метр йолча дистанцех байдар физкультурникаш. Котбаьннараштa призаш кхаьчар. Транспортникаштa лаьрхIа футболах, волейболах йола турнираш хилар. Цул тIехьагIа муш дIа-хьа озарах, 24 килограмм дозал дола гираш айярах, яйгача атлетика йола яхьаш хилар.

«Автоспецоборудова н и е» яхача завода болхлоша адара яхьашка хьалхара моттигаш яьхар. Волейболах йолча турнире а котбаьлар уж.

Низ барий конкурсе хьалхара моттиг яьккхар Ножай-Юрта районерча спортсмено Арсанукаев Джабраила. Муш дIа-хьа озача а чемпион хилар цунах.

СССР спорта мастера Шамов Валере шашкехи шахматехи сеанс елар. Ше ловзаьяьча ткъаь итт партех дукхагIъяраш толамца чакхъяьхар цо.

«Динамо» яхача стадионе ГТО ахкан многоборьех йола яхьаш хилар. Бокъонца болча къовсаме хьалхара моттиг яьккхар «Труд» ДСО коллективо.

Т. ДИКАЕВ.

УКРАИНСКИ ССР. «Витаминни бар», «Молочарня», «Кофейня» яха вывескаш а йолаш йола масса доаца малараш дохка кафеешн, бараши моцагIе а денз езаенна ба Львове бяха нах. Общественни кхачан предприятеша хийцца йохк сокаш, сомен шурийн коктелаш. Дуккхача кафей менюшка — чам бола локъамаш, варениkаш, пиццун спагеттии. Кафешка касткаста ух кхалнах шоай беращца, студенташ, туристаш, Львова хьаьший. Iоха моттиг паргIатта хьакхоач.

Пицци, спагетти, сокаш, кофе, мороженн хулийт чубаьхкарашта вокзала хьал хашкарча майдан тIарча «Пиццере» (сурта тIа).

Б. КРИШТУЛА сурт.
ТАСС фотохроника.

ЦА МОЛАШ ХИЛАР — ВАХАРА ХЬИСАП

ХьалхагIа хоам баьча тайпара, дукха ха йоацаш Грозне хилар корта баханза хилара тIехьарча къовсама ший лоIамеча республикански общества учредительни конференци. Из общество хьаяро цIаькха а хьахьоих, тIехдаьккха корта бохабу малар мелгеи алкоголизми овлангара дейз дIаяккхар духьа лоаттабу къовсам тIехь - тIехьа дукхагIча наха дакъа лоацаши дикагIа вIаштIехьбаьккхан хилар.

Цхьабакъда, корта бохабеча малара тIера бараща машар боаца гIулакх леладац республикерча дуккхача къахьегама коллективашка, хIанз укх сахьате хила боаггIача бoараме бац кхетама болх. Из бакъду укх тайпарча факташа. Милице органаша 29 сентябрера 20 октябре кхаччалца алкоголизмана духьалара законодательство толхадаь 668 саг гучаваьккхав. Цу юкъа медицински вытрезвителашка хиннав 547 саг, 366 сагах лаьца хоамаш дахьийтад цар балхаш деча моттигашка, 271 сага гIод техад. Корта бохабу малар общественни моттигашка молаш волча хана лаьцав 66 саг.

Корта бохабу малар тIехдоахаш мелга бехказа доахаш дола бахьанаш да а дац е хила йиш а яц. ХIаьта а, корта бохабеча малара тIера болча цхьабараша, бехктокхама кIалхарбовла а гIерташ, тайп тайпара «объективни» бахьанаш увттаду малара: ваь ди дездар, доттагIаща вIашагIкхетар, хьаьший тIаэцар, и. кх. дI. Масала, иштта бехказа вувлар неха а волаш общественни моттиге вена хинна «СевКавНИПИнефта» болхло Н. Ульченко: сай йиIиг яь ди белгалдоакхаш хиннав со.

«Чечингплодсемпром» яхача объединене механика Л. Денаева 6 октябре шоай цIагIа малар оттадаьд доттагIчун сийна. Хьаша иакъаваккха араваьннав из, трамвай сецщача метте милице соцаваьн. Алхазурово яхача юрта вахача, «Сельхозтехника» яхача Урус-Мартановски межрайонни объединене слесаралла болх беш волча А.-Х. Висаева «Океан» яхача ресторане дезде лаьрхIад ахча даккхи вахачара цIавенача ший юртахочунца З. Джумаевца вIашагIкхетар. Цхьана пелинг тохаш хиннарий вIашагIкхетар уж медвытрезвителе а бугаш чакхдаьннад. № 7 йолча треста МУС болхло И. Хачатурян иштта цу учреждене хьакхийттав хьаьшаца «вIашагIкхийттачул» тIехьагIа.

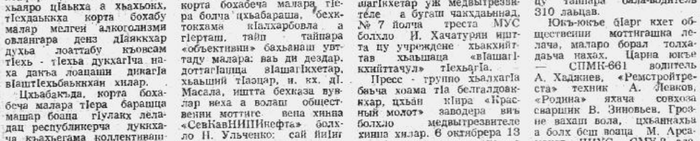
Пресс - группо хьалхагIа баьча хоама тIа белгалдоаккхар, цхьан кIира «Красный молот» заводера виъ болхло медвытрезвителе хинна хилар. 6 октябрера 13 октябре кхаччалца юха а виъ болхло «белгалваьннав» цу предприятера. Укказа боалабаьб слесараш А. Аникин, В. Гоголин, токараш А. Егоркин, Ф. Игнатьев. ХIаьта из тIеххьарвар хIанз духхьашха воагIаш вац укх заведене.

— Шера нерте нйссазза (!) хиннав медвытрезвителе «Ремстройтреста» РСУ-2 электрик В. Немкин. ХIаьта «Электроприбор» яхача завода слесарь А. Калатайнов алхха цхьан октябрь бетта хиннав дназза.

Къаьстта кхераме ба, ховш ма дарра, машинаш лехкаш багIа бехараш. Укх тIеххьарча кхаь кIирагIа цу тайпара бала-водитель 310 лаьцав.

Юкъ-юкъе бIарг кхет общественни моттигашка лелача, маларо борал толхадаьча нахах. Царна юкъе — СПМК-661 водитель А. Хаджиев, «Ремстройтреста» техник А. Левков, «Родина» яхача совхоза сварщик В. Зиновьев, Грозне вахаш вола, цхьаннахьа а болх беш воаца М. Арсамаков, ЧИУС СМУ-8 слесарь А. Джабраилов, Октябрьски УТТ инженер Г. Дремалина, «Чечингводстройтранс» яхача объединене водитель Х. Эдаев, кхыбараш.

Корта бохабу малар тIехдахарцеи алкоголизмацеи къовсам лоаттабара йолча республикански штаба пресс-группа.

Хий а. Ийй а.

Шуша: малагIа котвоалл хьожаргда вай...

Маларца къовсам лоаттабе беза!

Есаралла вуг.

Хь.-Б. ИСРАИЛОВА сурташ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

31 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — «Говза кулгаш».
9.05 — «Сатем боаца ахка». Художественни телефильм.
10.10 — «Гаудеамус-9» яхача студентий иллн оала цIей» яхача документальни телефильма премьера (Таллин).
10.30 — «Дийнача хIамай дунен тIа».
11.30 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Юртара анайовхаш». Документальни фильмаш: «Керттерчох», «Школьни бал хинначул тIехьа».
15.45 — Авторемонтни заводa эрсий хора концерт. Свердловскера передача.
16.05 — «Массанешта йола стадион».
16.35 — «Кердадараш».
16.40 — Вокальни органнин музыка концерт.
17.15 — Электроникен вайн.
17.45 — «Михаил Фрунзе — революционери полководеци» яхача документальни фильма премьера.
18.15 — «Деша тIехьашка — гIулакх...». Передача ер ва политически обозреватель Г. В. Пряхин.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — Шахматех йола дунен чемпионат. Информационни выпуск.
19.05 — «Дунен кагирхойн».
19.40 — «Кердадараш».
19.50 — «Лазара истори». Алкоголизмах доалача зенах дола документальни телефильм.
20.00 — «Ахбийса яьннача хана тIайнйца решени» яха художественни телефильм. «Къахетам боаца фронт» яхача серецара (ГДР).
21.00 — «Ха».
21.35 — «Камера дуненга хьеж».
22.25 — Балета артистий концерт.
23.00 — «Шахматех йола дунен чемпионат. Информационни выпуск.
23.15 — «Кердадараш».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.15 — «Хьун сатема оаз». Телефильм.
8.35, 9.35 — Юкъара биологи. 10-гIа класс.
9.05, 12.30 — Испански мотт.
10.05 — СПТУ дешархошта. Физика. Кристаллай оттами свойствашн.
10.35, 11.40 — «Зоологи». 7-гIа класс.
11.00 — «Вай беш».
11.30 — «Микромира гIанаш». Iилма - довзийтара фильм.
12.05 — Революце иллеш.
13.00 — «Советски поэзе аьтта фланг лелаьраш». Советски поэтий стихаех йола поэтически композици.
13.35 — «Импери йохар». Субтитраш дола художественни фильм.
15.30 — «Кердадараш».
16.30 — «Гуйран счет», «Тахани, кхоанен дайми», «Хьун никъ». Телефильмаш.
17.25 — Октябрьски (1985 ш.) КПСС ЦК Пленума решенеш — вахаре! Кхом болаш, йоакхо еш боахамаш леладар (нохчий меттала).
17.40 — «Пропагандиста — пятилеткана». Фильм.
17.55 — Партийни организацешкара отчеташи хоржамаши, ст. Грознен машиннаькъа узел.
18.25 — «Нохч - ГIалгIайчен ди».
18.45 — Хьайбаш леладар — ударни фронт. «Керттердар — доакъар тоъар».
19.15 — Хоккеях йола СССР чемпионат. ЦСКА — «Динамо» (Москва). 2-гIеи, 3-гIеи периодаш. Перерыв йолча хана (19.50) — «Бийса даькъала хийла шун, бераш!».
20.45 — Иллюзиониста В. Переводчикова выступлени.

21.00 — «Ха».
21.35 — Исторически фильма экран. «Берингахи цун доттагIехи дола баллада».
23.10 — «Кердадараш».

1 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.35 — Концертни зале — школьникаш.
9.35 — «Дешарцара проблемность» Iилма - довзийтара фильм.
9.55 — «Ахбийса яьннача хана тIайнйца решени» яхача художественни телефильма премьера. «Къахетам боаца фронт» яхача серецара (ГДР).
10.55 — ДIалокх духовой оркестра.
11.15 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.45 — «Вай ханархо». Документальни фильмаш: «Михаил Чиха кIорн борзеи», «Иртыша тIа».
15.20 — «Эрсий метта къамаьл».
15.50 — «ЦIера гIозара юкъе». Документальни фильм.
16.10 — И. Гайдн — Ре мажора оркестрцарча фортепиано лаьрхIа концерт.
16.35 — «Кердадараш».
16.40 — Фаьлг болча хьошагIа. «Тоамбола Василиса».
18.15 — «Iилмеи вахари». Ленински комсомола преме лауреаташ.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.05 — «Саги закони».
19.35 — «Кердадараш».
19.45 — «Халкъа мукъамаш».
20.00 — «Малагана лаьрхIа пианино» яха художественни телефильм. «Къахетам боаца фронт» яхача серецара.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Илли арга вай, доттагIий».
23.05 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Iуйранара гимнастика.
8.25 — «Лаьтта лорадара грамота». Документальни фильм.
8.35 — Эстетически кхетам балара. Советски болхло.
9.05, 13.40 — Английски мотт. Хьеха 1-гIа шу.
9.35 — Т. Хренников. Хьехархои дешархойи.
10.35 — «Со хургва халкъаща, наькъаща, стихащца». Пабло Неруда вахарен кхолламеи оагIонаш.
11.20 — «Природоведене» передачай почта.
11.50 — «Москве гIолла путешестви. Ширача лаьттан вала юхе гIолла». Iилма - довзийтара фильм.
12.10 — Музыка. 6-гIа класс. Къовсамеи протестеи иллеш.
12.40 — Советски изобразительни искусство. Революционни плакат.
13.10 — Истори. 8-гIа класс. Социалисташ-утописташ.
14.10 — В. Маяковски граждански лирика.
15.10 — «Кердадараш».
17.10 — «Школьни вахаре» (нохчий меттала).
17.40 — «Уж тоамбола тугаяш». Документальни фильм.
17.50 — «Кхоъ тамашйола бос».
18.00 — «Цхьан фотографе истори». Документальни фильм.
18.10 — «Шун беш гурахьа». Специалиста хьехамаш.
18.25 — Киножурнал.
18.35 — «Нохч-ГIалгIайчен ди».
18.55 — Г. Хугаев. «Са устнана». Х. Нурадилов цIерагIча Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен драматически театра спектакль (нохчий меттала). (Телехьежачар дехарах).
20.00 — «Бийса даькъала хийлан шун, бераш!».
20.15 — «Содружество». Тележурнал.
20.45 — «Оаламашцара ган» яхача документальни телефильма премьера.
21.00 — «Ха».
21.35 — «МаIа нах». Художественни фильм.
22.45 — «Кердадараш».

РАДИО

31 ОКТЯБРЬ
I ПРОГРАММА

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» яхача республикански газетий обзор.
8.23 — «Сердало» яхача республикански газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (гIалгIай меттала).
8.36 — Нохч-гIалгIай ашарий концерт (гIалгIай меттала).
9.15 — «Барттайна советски дезал» яхача циклцара передача (нохчий меттала).
11.15 — Берий хьакъехьа бокхий бараштa! «Мухаш йолий уж?». Беседа (нохчий меттала).
11.30 — КПСС XXVII съезда накъадолхаш! «Производствана кулгалдара стиль а, методаш а» (эрсий меттала).
11.45 — «ХIама кходар а лорадар а хIаране декхар да» (гIалгIай меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттам (эрсий меттала).
17.16 — Балов. Къилбаседа Кавказа халкъий симфонически хьалхара ашараш (эрсий меттала).
17.30 — КПСС Программа кердача редакце проект ювц (гIалгIай меттала).
17.45 — «Советски сага интернационализм а, социальни хьинар а, оптимизм а» (эрсий меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — Къахьегама рапорташ (гIалгIай меттала).

1 НОЯБРЬ
I ПРОГРАММА

6.40 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
6.45 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
6.50 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
6.55 — Хоамаш. Хаоттам (эрсий меттала).
8.15 — «Грозненский рабочий» яхача республикански газета обзор.
8.23 — «Ленинан некъ» яхача республикански газета обзор.
8.30 — Передачай программа (эрсий меттала).
8.33 — Передачай программа (нохчий меттала).
8.36 — I. Шахбулатова ашараш (нохчий меттала).
11.15 — «Халкъа хьашт дола товараш дикая йолаш хьадар» (нохчий меттала).
11.30 — КПСС Программа кердача редакце проект ювц (нохчий меттала).
11.45 — «Маланза а волаш ший кхетамча хилар — вахара норма я» (эрсий меттала).
15.15 — «Литературни Нохч-ГIалгIайче» (гIалгIай меттала).
15.35 — Реклама (эрсий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттам (эрсий меттала).
17.16 — Халкъа ашараш (нохчий меттала).
17.31 — «ЦIе сийгаш» (гIалгIай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала).
18.30 — КПСС XXVII съезда, — хьинареча къахьегама 27 декада! «Пятилетни план кхоачашъяьй». «Гвардейский» совхозера передача (эрсий меттала).
18.40 — «Советаши вахари» яха радиожурнал (эрсий меттала).

Хаоттам

Тахан республике гIоллен Грознеи хувцалуш морхаш а йолаш, йоачан а йоацаш, малхбузехьара секунда 2—7 метр сиха мух а болаш, фегара температура республике гIолла —2 +3. Грозне 0 +2 градус а йолаш ха хила мег.

Кхоанеи ломмен кхоалленаш а йолаш, наг-наггахьа екха а екхаш, йоачан а йоацаш, бе-беча оагIонашкахьара секунда 3—7 метр сиха мух а болаш, фегара температура бийсашка —1 —6, деношка 3—8 градус йIовхал а йолаш ха хатта тарлу.

Метеостанци.

Редактор
О. Б. ГАДАБОРШЕВ.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: редактора — 2-45-57; редактора заместитела — 2-85-07; бехктокхама секретара — 2-84-68; отделий: партийни вахара — 2-54-04; промышленностеи транспортеи — 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84; культура — 2-64-75; письмой — 2-85-64, корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-54-04, промышленности и транспорта — 2-65-01; сельского хозяйства — 2-47-84; культуры — 2-64-75; писем — 2-85-64; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи ереи. шоаттеи деношка

СФ02409. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4713.